

(ISSN: 2602-4047)

Yadigaroglu, Z. (2022). An Investigation of Music Teacher Candidates' Public Personnel Selection Examination and Unemployment Anxiety, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 7(16), 689-728.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.550>

Article Type (Makale Türü): Research Article

AN INVESTIGATION of MUSIC TEACHER CANDIDATES' PUBLIC PERSONNEL SELECTION EXAMINATION and UNEMPLOYMENT ANXIETY

Zeynep YADIGAROĞLU

Dr., Aksaray University, Aksaray, Turkey, zeynepyardigaroglu@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9494-3995

Received: 18.11.2021

Accepted: 12.02.2022

Published: 02.03.2022

ABSTRACT

To work as a permanent music teacher in state schools affiliated to the National Education Ministry in our country, being a graduate of the Faculty of Education, Department of Music Education, or taking the necessary pedagogical formation related to this field, and then obtaining a sufficient score by entering the Public Personnel Selection Examination (KPSS) is necessary. One of the most significant dimensions of the KPSS anxiety is the reality of unemployment that will be faced in case of failure. There are many studies in the literature that reveal the pressure of unemployment anxiety on university students. In this study, it was felt necessary to make a comparative analysis between these two anxiety types, which are thought to be related to each other. Although there are studies examining the KPSS anxiety of teacher candidates in various branches in the literature, there are not many studies examining the KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates'. The aim of this study is to examine the KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates through various variables and to propose solutions for these concerns. The universe of the research consists of senior (4th grade) students continuing their education in Music Education Departments, and the sample is senior (4th grade) students (N=92) from nine universities selected from different geographical regions. "KPSS Anxiety Scale" and "Unemployment Anxiety Scale" were used as data collection tools. As a result of the research, it was determined that the music teacher candidates' KPSS and unemployment anxiety levels were above the average and there was a significant relationship between both anxiety. While there was no significant difference between KPSS and unemployment anxiety and age, gender, type of high school graduated, there was a remarkable difference between the general academic grade point average variable. As the general academic grade point average increases, KPSS and unemployment anxiety decrease. While there was a significant relationship between KPSS anxiety and income level, no significant difference was found between unemployment anxiety and income level variable. As the income level increases, KPSS anxiety decreases, while unemployment anxiety does not change. At the end of the study, various solution proposals for KPSS and unemployment anxiety are included.

Keywords: Public Personnel Selection Examination, unemployment, anxiety, music teacher candidates

INTRODUCTION

Teaching profession is one of the most important and basic components of educational activities. In the Turkish Education System, it has been stated that the main thing in the profession is teaching (Polatcan et al., 2016, p. 127). Teaching as a profession has gained a legal definition with the National Education Basic Law No. 1739, and the qualifications that a teacher should have were determined as general culture, special field education and pedagogical formation (Güven and Dak, 2017, p.3).

The selection and appointment of teachers in our country have been made through the results of the exams of MEB between 1985-1991 with the "Teacher Qualification Exam", on 2001 by the Student Selection and Placement Center (ÖSYM) with the "Public Profession Exam (KMS)", and from 2002 to our current date again by ÖSYM with the "Public Personnel Selection Examination (KPSS)" (Yüksel, 2004, p.2).

KPSS, whose aim is to "increase the quality of education by employing qualified teachers" (Karaca, 2011, p.2), is an exam applied to everyone who wants to take a job in the public sector in Turkey, and it is the first provision for teacher candidates to start a profession related to their field of education. (Ekici and Kurt, 2012, p. 295). The fact that KPSS is one of the most prominent central exams in Turkey; is a critical turning point for targeted employment. KPSS is organized once a year and consists of three categories: general ability (60 questions), general culture (60 questions), and educational sciences (80 questions)¹.

The problem of teacher training and employment in Turkey is among the problems of the education system. For this reason, teacher appointments have become an important issue on the country's agenda (Karataş & Güleş, 2013, p.107).

Anxiety

Anxiety can be defined as an emotional state that causes effects on the body such as headache, nausea, sweating, tremor, difficulty in breathing, and feeling of suffocation, although the exact cause is unknown (Kaya and Varol, 2004, p.17). Anxiety occurs with fear and distress (Bora, 2019, p.8). An anxious person is in a mood that predicts certain bad things will happen. Although mild anxiety is a necessary emotional state, too much anxiety can destroy the individual emotionally (Ayrık, 2018, p.3).

Anxiety, which is one of the important concepts that Freud handled in Psychoanalysis and emphasized by those who came after Freud, has expanded further by gaining meanings beyond the mental state of the person (Manav, 2011, p.202). Anxiety cannot be defined clearly; because this emotion is accompanied by too many concepts

¹ In KPSS, intercalarily to general ability, general culture and educational science tests, special field tests have been added in many fields: Turkish, Turkish Language and Literature, History, Geography Teaching, Social Studies, Mathematics Teaching, Elementary Mathematics, Physics, Chemistry, Biology, Religious Culture and Moral Knowledge, Science/Science and Technology, Foreign Language (English), Guidance Teacher, Classroom Teacher, Pre-School, Physical Education Teaching. There is no field test for Music Teaching. The number of questions for all fields in the Special Field Knowledge Test was increased from 50 to 75 in 2019 (ÖSYM, 2020).

such as anxiety, tension, anger, and fear. Anxiety is often confused with the term fear because of its appearance and the similarity of some physiological symptoms (Yılmaz Aydın, 2018, p.10). Anxiety is also affected by the socio-cultural atmosphere and environment. For example, while any situation may cause anxiety in some societies, it does not in others (Bora, 2019, p.11).

KPSS Anxiety

Teacher candidates struggle with many types of anxiety both in their education processes and after they start their careers. For example, exams, graduation, finding a job, professional concerns can be given as examples (Fidan, 2020, p.48).

Exam anxiety is defined as the coexistence of feelings of anxiety and fear, which causes the knowledge studied and learned not to be used during the exam and badly affects success (Yolcu, 2015, pp.58-59; Kurt, 2011, p. 138). Individuals with high exam anxiety have feelings of being threatened during exam times. For this reason, they can be easily distracted and constantly impose negative thoughts on themselves (Aysan et al., 2001, pp. 402-411). The tension in individuals who experience exam anxiety intensely causes the vessels to constrict and slows down the blood flow; this prevents the establishment of the protein chain necessary for learning, the cells cannot use their capacity fully because there is not enough oxygen to the cells; as a result, the success of the exam decreases (Cited from Baltaş, 1993. Baştürk, 2007, p.167). Therefore, intense exam anxiety affects mental capacity and reduces exam performance. In fact, in a study, it was found that the anxiety level of the students preparing for the university entrance exam was much higher than the anxiety level of the patients to be operated (Cited from Baltaş, 1998. Sazak and Ece, 2004, p. 3). One of the important factors that increase the effect of exam anxiety on academic success is the ability of individuals to perceive and overcome anxiety (Kurtuldu, 2009, p.1).

Exam anxieties of university students in our country, which begin while they are preparing for university, are replaced by future anxiety towards the end of their education years. KPSS, the anxiety of being unemployed, increased responsibilities are seen as anxiety-creating factors. Especially senior teacher candidates who are preparing for KPSS have both graduation anxiety and anxiety about being appointed (Çetin, 2013, p. 159).

It is observed that KPSS, which is a mandatory requirement for starting the profession, is given great importance by teacher candidates and is at the center of their education life (Çetin, Koç, & Çetin, 2007). Teacher candidates are generally prepared for KPSS in their last year (Sezgin & Duran, 2011, p. 10).

To work as a permanent music teacher in state schools affiliated to the National Education Ministry, being a graduate of the Faculty of Education, Department of Music Education, or taking the necessary pedagogical formation related to this field, and then obtaining a sufficient score by entering the Public Personnel Selection Examination (KPSS) is necessary. Students studying in Music Education Departments, which aim to train music teachers, may develop anxiety about this exam, which they must take simultaneously with the rush for graduation, especially when they come to their last year. KPSS, just like the university entrance exam, is one of the important turning points in shaping the future of individuals. Since it is not possible to be appointed without

getting high scores from KPSS, teacher candidates feel pressure on them. KPSS has been discussed in various studies due to its important role in teacher appointments (Karataş & Güleş, 2013, p.106).

Unemployment Anxiety

In the shortest definition, “People who do not have a job that can provide regular income are called unemployed” (Işığışok, 2014, p.44). Unemployment is when an individual remains in a position of non-employment. Unemployment anxiety; is the feeling of fear that develops in connection with the fear of not being able to find a job, as a result of not being able to earn a living income. The desperation feeling that arises with this feeling reveals the anxiety of unemployment (Gurney, 1980; Miller, 2008; Rodriguez, 1997; Tiggemen, 1993; cited in Özder et al., 2018, p.46).

Future anxiety is one of the types of anxiety in university students, especially towards the end of their education life. As a result, not being able to have a job, in other words, “unemployment anxiety” arises. The prevalence of unemployment, especially among young people and university graduates, increases this level of anxiety even more. The increase in the number of both private and public universities in Turkey in recent years has led to a rapid increase in the number of university graduates, thus increasing unemployment concerns (Korkmazer, 2020, pp. 141-143). Dökmen (1989) states that the anxieties experienced by university students have changed over the years; for example, for first-year students problems regarding adaptation to university life are at the forefront, while for senior students problems such as future and unemployment concerns are at the forefront (cited by Koç and Polat, 2006, p.3).

While the civil service in our country has been given great importance since ancient times and is considered as a guaranteed/insured job, students work towards this goal throughout their education life. However, the opportunities of the state cannot meet the employment expectations of the students (Özdemir, 2019, p. 102). In our country, the rate of university graduates among the unemployed is increasing. Therefore, being a university graduate no longer ensures job guarantees and employment opportunities. Turkey has a young population structure and the increasing awareness of education day by day and the newly opened universities also increase this youth unemployment (İncekara, 2010, p.102). Statistics in Turkey show that at least one out of every 3 young people in the 20-29 age group is unemployed (Karagöl and Akgeyik, as cited in Özder et al., 2018, p.47).

Although there are studies examining the KPSS anxieties of teacher candidates in different branches in the literature, there are not many studies on the KPSS anxieties of music teacher candidates. Furthermore, there is no study investigating unemployment concerns of music teacher candidates or comparing KPSS and unemployment concerns. For this reason, the research is important in terms of revealing both the anxiety of music teacher candidates about KPSS and unemployment and the variables affecting these concerns and the relationship with each other. The main purpose of this study is to examine the state of anxiety about unemployment and the Public Personnel Selection Examination, which is the exam that music teacher candidates must take to be appointed as music teachers in public schools in Turkey, to investigate these anxiety states

comparatively and to determine some variables of these anxieties and to find solutions to these concerns. Based on this situation, answers to the following questions were sought in the study:

1. What is the level of KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates?
2. Is there a significant relationship between music teacher candidates' KPSS concerns and unemployment concerns?
3. Is there a significant relationship between the music teacher candidates' KPSS and unemployment concerns and their ages?
4. Is there a significant relationship between the KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates and their gender?
5. Is there a significant relationship between the KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates and the high school they graduated from?
6. Is there a significant relationship between music teacher candidates' KPSS and unemployment concerns and their academic success averages?
7. Is there a significant relationship between music teacher candidates' KPSS and unemployment concerns and their families' income levels?

METHOD

In order to carry out this research, the permission of the Human Research Ethics Committee of the relevant university, dated 26.04.2021 and protocol numbered 2021/04-45, was obtained.

Research Model

This research was planned according to the quantitative research method; It is aimed to examine the relationship between KPSS and unemployment concerns of music teacher candidates, as well as the variables of age, gender, type of high school graduated, academic grade point average, and family income level. For this reason, the relational survey model, which aims to determine the degree of influence of two or more variables on each other, was used in the study. Whether the variables change together or not, if there is a change, how it happens is tried to be determined with this model (Karasar, 2011).

Study Group

The universe of the research is the senior (4th grade) students continuing their education in the Education Faculties of Fine Arts Education Departments in Turkey, and the sample is the last year (4th grade) students (N=92) of the Music Education Department from nine universities selected from different geographical regions (İnönü, Bolu Abant İzzet Baysal, Aksaray, Muğla Sıtkı Koçman, Cumhuriyet, Niğde, Mehmet Akif Ersoy, Necmettin Erbakan, Erzincan).

Data Collection Tool

In this study, "Personal Information Form", "KPSS Anxiety Scale" and "Unemployment Anxiety Scale" were used to collect data. The 19-item KPSS Anxiety Scale was developed by Karacanta (2009) to determine the KPSS

concerns of the participants. “General anxiety” “Concerns about how you see yourself and how others see you”, “Concerns about the future” and “Exam preparation” are the sub-dimensions of the scale. The Cronbach Alpha Coefficient of the scale was calculated as 95 (Karacanta and Koç, 2015, p. 875). The unemployment Anxiety Scale was developed by Özder et al. (2018) and consists of 14 items and 4 dimensions. These dimensions are respectively: “Workforce”, “Trait Anxiety”, “Environment” and “Education”. The Cronbach Alpha Coefficient of the scale was 0.842. These two scales were obtained by applying the questions created with the help of a search engine on the internet to the music teacher candidates participating in the research.

Data Analysis

The data obtained from the KPSS Anxiety and Unemployment Anxiety Scale were subjected to various statistical tests using SPSS 17 software. In the study, it was examined whether the scales showed normal distribution, and both parametric and non-parametric statistical methods were used. To determine the reliability of the measurement tools, Cronbach's Alpha values were checked. The reliability coefficient obtained for the KPSS Anxiety Scale was calculated as $\alpha = 0.96$, and the reliability coefficient of the Unemployment Anxiety Scale was calculated as $\alpha = 0.919$. Since both values are higher than 0.70, it can be said that the scores obtained from the items are reliable. The results obtained from the scales were evaluated, and the evaluation results were shown in the results section.

FINDINGS

In this section, the data obtained from the study group about the sub-problems of the research were analysed and presented in tables.

Table 1. Demographic Information of Participants

	Variables	N	%
Gender	Female	68	73,9
	Male	24	26,1
Age	22 and below	32	34,8
	23-25	42	45,7
	26-29	10	10,9
	30 and above	8	8,7
Type of High School Graduated	Fine Arts High School	51	55,4
	Anatolian High School	17	18,5
	Vocational high School	4	4,3
	Other	20	21,7
General Academic Grade Point Average (GPA)	2.00 - 2.49	3	3,3
	2.50 - 2.99	46	50
	3.00 - 3.49	35	38
	3.50 - 4.00	8	8,7
Family Income Level	Very low	18	19,6
	Low	33	35,9
	Middle	35	38
	Middle-Upper	4	4,3
	Good	2	2,2

As seen in Table 1, 92 music teacher candidates participating in the research; 73.9% were female, 26.1% were male; 45.7% of them were in the age range of 23-25, 34.8% were aged 22 and under, 10.9% were in the range of 26-29, 8.7% were aged 30 and over; 55,4% of them graduated from Anatolian Fine Arts High School, 18.5% of them graduated from Anatolian High School, 21.7% of them were from General High School and 4.3% of them were from Vocational High School; according to the 4-point system, 50% of them had a grade point average of 2.50 – 2.99, 38% of them were 3.00 – 3.49, 8.7% of them were 3.50 – 4.00, 3.3% of them were between 2.00 – 2.49; 38% of them have a middle-income level family, 35.9% have a low-income level family, 19.6% have a very low-income level family, 4.3% have a middle-upper income level, and 2.2% of them have a good-income level family.

Findings regarding the first sub-problem

Table 2. KPSS Anxiety and Unemployment Anxiety Levels of Music Teacher Candidates

Scale Sub-Dimensions	N	Min.	Max.	Avg.	SD
KPSS Anxiety	92	19	95	65,03	20,899
Unemployment Anxiety	92	14	70	49,80	13,944

As can be seen in Table 2, the mean KPSS anxiety score of the music teacher candidates was 65.03; the unemployment anxiety score average was 49.80. It was determined that both KPSS and unemployment anxiety levels were above the average.

Findings regarding the second sub-problem

Table 3. Relationship Between KPSS Anxiety and Unemployment Anxiety of Music Teacher Candidates

		KPSS Anxiety	Unemployment Anxiety
KPSS Anxiety	Correlation Coefficient	1	0,728
	P	-	0
	N	92	92
Unemployment Anxiety	Correlation Coefficient	0,728	1
	P	0	-
	N	92	92

As seen in Table 3, there is a significant relationship between KPSS and unemployment anxieties since the correlation coefficient is $r = 0.728$ $N = 92$ $p < 0.05$, and it was also determined that there was a strong correlation since the correlation coefficient was $r = 0.728 > 0.60$.

Findings regarding the third sub-problem

Table 4. Relationship Between KPSS Anxiety of Music Teacher Candidates and Age Variable

Scale Sub-Dimensions	Age	N	Mean Rank	p
General Anxiety	22 and below	32	48,5	0,961
	23-25	42	45,23	
	26-29	10	46,4	
	30 and above	8	45,31	
Concerns about how you see yourself and how others see you	22 and below	32	43,11	0,836
	23-25	42	48,25	
	26-29	10	49,8	
	30 and above	8	46,75	
Future concerns	22 and below	32	48,58	0,952
	23-25	42	45,63	
	26-29	10	45,8	
	30 and above	8	43,63	
Exam preparation	22 and below	32	49,44	0,827
	23-25	42	43,74	
	26-29	10	47,95	
	30 and above	8	47,44	
Overall scale	22 and below	32	47,33	0,996
	23-25	42	46	
	26-29	10	46,85	
	30 and above	8	45,38	

p > 0,05*

As seen in Table 4, the Kruskal Wallis-H Test was conducted to determine whether the music teacher candidates' anxiety about KPSS and anxiety sub-dimensions differ according to their age. In line with the data obtained from the whole scale, it was determined that there was no significant difference between anxiety about KPSS and age, since the resulting significance value was $p = 0.996 > 0.05$.

Table 5. Relationship Between Unemployment Anxiety and Age Variable of Music Teacher Candidates

Scale Sub-Dimensions	Levene (p)	F	Anova (p)
Education	0,6	1,957	0,126
Overall Scale	0,621	1,577	0,201

Scale Sub-Dimensions	Age	N	Mean Rank	p
Workforce	22 and below	32	46,47	0,279
	23-25	42	44,46	
	26-29	10	61	
	30 and above	8	39,19	
Trait Anxiety	22 and below	32	49,42	0,234
	23-25	42	42,56	
	26-29	10	59,3	
	30 and above	8	39,5	
Environment	22 and below	32	42,59	0,055*
	23-25	42	45,31	
	26-29	10	68	
	30 and above	8	41,5	

$p > 0,05^*$

As can be seen in Table 5, the parametric ANOVA test was used, since the whole scale and the education subscale showed normal distribution according to the results of the normality test, and the non-parametric Kruskal-Wallis H test was used because the other subscales did not show normal distribution. Since the values were $p > 0.05$ in the first test and $p < 0.05$ in the second test, it was determined that there was no significant difference between unemployment anxiety and age.

Findings regarding the fourth sub-problem

Tablo 6. Relationship Between KPSS Anxiety and Gender Variable

Scale Sub-Dimensions	Gender	N	U	Z	p
General Anxiety	Female	68	738	-0,695	0,487
	Male	24			
Concerns about how you see yourself and how others see you	Female	68	780	-0,321	0,748
	Male	24			
Future concerns	Female	68	813	-0,027	0,979
	Male	24			
Exam preparation	Female	68	715	-0,907	0,364
	Male	24			
Overall scale	Female	68	786	-0,267	0,790
	Male	24			

$p > 0,05^*$

As seen in Table 6, the Mann Whitney U Test was conducted to determine whether the music teacher candidates' anxiety about KPSS differed significantly according to their gender. Since the whole scale was $p = 0.790$ and the significance values of the subgroups were $p > 0.05$, it was seen that there was no significant difference between anxiety about KPSS and gender.

Table 7. Relationship Between Unemployment Anxiety and Gender Variable

Scale Sub-Dimensions	Gender	N	Levene(p)	Sig. (2-tailed)
Workforce	Female	68	0,897	0,703
	Male	24		
Trait Anxiety	Female	68	0,420	0,795
	Male	24		
Environment	Female	68	0,374	0,297
	Male	24		
Education	Female	68	0,514	0,303
	Male	24		
Overall Scale	Female	68	0,985	0,830
	Male	24		

$p > 0,05^*$

As can be seen in Table 7, the Independent-Samples T-Test was conducted to determine whether the unemployment anxieties of music teacher candidates differ significantly according to their genders. Since the whole scale was $p = 0.830$ and the significance values of the subgroups were $p > 0.05$, it was found that there was no significant difference between unemployment anxiety and gender.

Findings regarding the fifth sub-problem

Table 8. Relationship Between KPSS Anxiety and Graduated High School Variable

Scale Sub-Dimensions	Levene (p)	F	Anova (p)
General Anxiety	0,412	0,425	0,736
Concerns about how you see yourself and how others see you	0,011	0,726	0,539
Future concerns	0,258	0,144	0,933
Exam preparation	0,797	0,302	0,824
Overall Scale	0,214	0,432	0,731

p > 0,05*

As seen in Table 8, the ANOVA test was conducted to determine whether the music teacher candidates' anxiety about KPSS differed significantly according to the type of high school they graduated from. Since the significance values of the whole scale (p = 0.731) and subgroups were p > 0.05, it was found that there was no significant difference between the anxiety about KPSS and the high school graduated from.

Table 9. Relationship Between Unemployment Anxiety and Graduated High School Variable

Scale Sub-Dimensions	Family Income Level	N	Mean Rank	p
Workforce	Fine Arts High School	51	46,45	0,471
	Anatolian High School	17	40,38	
	Vocational high School	4	62,75	
	Other	20	48,58	
Trait Anxiety	Fine Arts High School	51	44,42	0,277
	Anatolian High School	17	41,35	
	Vocational high School	4	64,13	
	Other	20	52,65	
Education	Fine Arts High School	51	47,67	0,644
	Anatolian High School	17	49,71	
	Vocational high School	4	50,63	
	Other	20	39,98	

p >0,05*

As seen in Table 9, the parametric ANOVA test was used because the whole scale and the environment subscale showed normal distribution according to the results of the normality test, and the non-parametric Kruskal - Wallis H Test was used because the other subscales did not show normal distribution. Since the values were p > 0.05 in the first test and p < 0.05 in the second test, it was found that there was no significant difference between unemployment anxiety and graduated high school variable.

Findings regarding the sixth sub-problem

Table 10. Relationship Between KPSS Anxiety and GPA Variable

Scale Sub-Dimensions	GPA	N	Mean Rank	p
General Anxiety	2.00 - 2.49	3	86,5	0,025
	2.50 - 2.99	46	49,27	
	3.00 - 3.49	35	40,14	
	3.50 - 4.00	8	43,38	
Concerns about how you see yourself and how others see you	2.00 - 2.49	3	86	0,034
	2.50 - 2.99	46	48,84	
	3.00 - 3.49	35	41,44	
	3.50 - 4.00	8	40,38	
Future concerns	2.00 - 2.49	3	79,83	0,094*
	2.50 - 2.99	46	47,88	
	3.00 - 3.49	35	44,24	
	3.50 - 4.00	8	35,94	
Exam preparation	2.00 - 2.49	3	80,5	0,023*
	2.50 - 2.99	46	51,02	
	3.00 - 3.49	35	39,73	
	3.50 - 4.00	8	37,38	
Overall Scale	2.00 - 2.49	3	86,83	0,022*
	2.50 - 2.99	46	49,51	
	3.00 - 3.49	35	40,56	
	3.50 - 4.00	8	40,06	

p > 0,05*

As seen in Table 10, the Kruskal Wallis-H Test was used to determine whether the music teacher candidates' anxiety about KPSS differed significantly according to their general academic grade point average (GPA). It was determined that there was a significant difference between KPSS anxiety and GPA since the significance values were $p < 0.05$ in all sub-dimensions and the whole scale ($p = 0.022$) except for the concerns about the future sub-dimension. In this case, it can be said that KPSS anxiety decreases as the academic grade point average increases.

Table 11. Relationship Between Unemployment Anxiety and GPA Variable

Scale Sub-Dimensions	Age	N	Mean Rank	p
Workforce	2.00 - 2.49	3	86,5	0,136
	2.50 - 2.99	46	49,27	
	3.00 - 3.49	35	40,14	
	3.50 - 4.00	8	43,38	
Trait Anxiety	2.00 - 2.49	3	86	0,008*
	2.50 - 2.99	46	48,84	
	3.00 - 3.49	35	41,44	
	3.50 - 4.00	8	40,38	
Environment	2.00 - 2.49	3	79,83	0,005*
	2.50 - 2.99	46	47,88	
	3.00 - 3.49	35	44,24	
	3.50 - 4.00	8	35,94	
Education	2.00 - 2.49	3	80,5	0,029*
	2.50 - 2.99	46	51,02	
	3.00 - 3.49	35	39,73	
	3.50 - 4.00	8	37,38	
Overall Scale	2.00 - 2.49	3	86,83	0,009*
	2.50 - 2.99	46	49,51	
	3.00 - 3.49	35	40,56	
	3.50 - 4.00	8	40,06	

p > 0,05*

As seen in Table 11, the Kruskal Wallis-H Test was conducted to determine whether the unemployment anxiety of music teacher candidates and their subgroups differ according to their GPA scores. As a result of the test; Since the “workforce” subdimension is $p > 0.05$, there is no significant difference between unemployment anxiety and the “workforce” subdimension. However, since the significance values of all other scales and sub-dimensions were $p < 0.05$, pairwise comparisons tests were performed for each subscale and it was determined that there was a significant difference between unemployment anxiety and GPA. In other words, it can be said that as the academic grade point average increases, unemployment anxiety decreases.

Findings regarding the seventh sub-problem

Table 12. Relationship Between KPSS Anxiety and Income Level Variable

Scale Sub-Dimensions	Levene (p)	F	Anova (p)
General Anxiety	0,714	6,225	0,000
Overall Scale	0,643	5,372	0,001

Scale Sub-Dimensions	Family Income Level	N	MeanRank	p
Concerns about how you see yourself and how others see you	Very low	18	61,47	0,010*
	Low	33	38,42	
	Middle	35	50,1	
	Middle-Upper	4	24,25	
	Good	2	26,5	
Future concerns	Very low	18	60,06	0,012*
	Low	33	39,62	
	Middle	35	49,94	
	Middle-Upper	4	16,5	
	Good	2	37,75	
Exam preparation	Very low	18	61,31	0,021*
	Low	33	42,23	
	Middle	35	46,96	
	Middle-Upper	4	19,13	
	Good	2	30,5	

$p > 0,05^*$

As seen in Table 12, both the ANOVA for parametric sub-dimensions and the Kruskal Wallis-H Test for non-parametric sub-dimensions were used to determine whether the KPSS anxiety of music teacher candidates differed significantly according to the income level of their families. Since the significance value of the whole scale ($p = 0.001$) and its subgroups was $p < 0.05$, it was determined that there was a significant difference between anxiety about KPSS and income level. In other words, it can be said that KPSS anxiety decreases as the income level increases.

Table 13. Relationship Between Unemployment Anxiety and Income Level Variable

Scale Sub-Dimensions	Levene (p)	F	Anova (p)
Education	0,78	2,188	0,077
Overall Scale	0,307	1,406	0,239

Scale Sub-Dimensions	Family Income Level	N	MeanRank	p
Workforce	Very low	18	50,25	0,846
	Low	33	46,44	
	Middle	35	46	
	Middle-Upper	4	43,75	
	Good	2	28	
Trait Anxiety	Very low	18	56,31	0,118
	Low	33	43,97	
	Middle	35	47,23	
	Middle-Upper	4	34,88	
	Good	2	10,5	
Environment	Very low	18	56,08	0,303
	Low	33	44,26	
	Middle	35	45,71	
	Middle-Upper	4	42,5	
	Good	2	19	

p > 0,05*

As seen in Table 13, both the ANOVA for parametric sub-dimensions and the Kruskal Wallis-H Test for non-parametric sub-dimensions were used to determine whether the unemployment concerns of music teacher candidates differ significantly according to the income level of their families. Since the values were p > 0.05 in the first test and p < 0.05 in the second test, it was determined that there was no significant difference between unemployment anxiety and income level.

CONCLUSION and DISCUSSION

When the results related to the first sub-problem were examined (Table 2), it was determined that the KPSS and unemployment anxiety levels of the music teacher candidates were above the average. Tekin Tayfun and Korkmaz (2016) found in their research that university students have unemployment anxiety. In Baştürk's (2007) research, there is a result that teacher candidates have high KPSS anxiety. In the study of Turaç and Donar (2017), it was found that unemployment anxiety negatively affects the living standards of students. In the research of Surat and Ceran (2020), it was found that the majority of students experience unemployment anxiety.

When the results related to the second sub-problem are examined (Table 3), it is seen that there is a significant and solid relationship between the KPSS anxieties of the music teacher candidates and their unemployment anxieties. Arı and Yılmaz (2015) stated that the majority of teacher candidates are worried about not being appointed at the end of KPSS and they have future concerns.

When the results related to the third sub-problem are examined (Table 4-5), it is seen that there is no significant difference between the KPSS and unemployment anxieties of music teacher candidates and the age variable. Similarly, Temur et al. (2011) found no significant difference between teacher candidates' KPSS anxiety levels and their ages in their study. However, in Aydemir's research (2015), for example, it is seen that as the average age of music teacher candidates increases, their anxiety levels increase. This, in turn, has been associated with the effectiveness of the idea that goals make economic independence even more compulsory with advancing age. Ari and Yılmaz (2015) also found that teacher candidates in the 21-25 age group do not have despair about KPSS, but teacher candidates in the 25-30 age group have a mild level of desperation.

When the results regarding the fourth sub-problem are examined (Table 6-7), it is seen that there is no significant difference between the KPSS and unemployment anxieties of the music teacher candidates and the gender variable. In Korkmazer's (2020) study, there is no statistically significant difference in terms of gender and participants' perceptions regarding unemployment anxiety. However, in Altun et al.'s (2017) research, it was determined that male students had higher KPSS anxiety levels compared to female students. Similarly, in Baştürk's study (2007), male teacher candidates were found to have higher delusion, affective and total test anxiety than female teacher candidates. Both results above, as a result of the fact that the traditional Turkish family structure is based on male dominance; has been associated with the idea that creating a good future, establishing and managing a family, not being a burden to parents as much as possible and even supporting them are social roles expected from men. There are also studies that have found evidence to the contrary. For example, Çetin (2013) found that female students experience more anxiety about KPSS than male students. Taşgin et al. (2017) also found that female students have higher unemployment anxiety than male students. Likewise, Karacanta and Koç (2015) found that men's anxiety levels towards KPSS were lower than women's. This situation is associated with the idea that women see KPSS as a way to get rid of their disadvantaged position in society and this situation increases their anxiety.

When the results related to the fifth sub-problem are examined (Table 8-9), it is seen that there is no significant difference between the KPSS and unemployment concerns of the music teacher candidates and the variable of the high school they graduated from. In the research of Altun et al. (2017, p. 159), it is seen that the difference between the arithmetic averages of the groups according to the variable of the high school graduated from is not significant. However, in Aydemir's (2015) study, the anxiety values of AGSL graduates were higher than those who graduated from other high schools. This result is associated with the fact that the subjects that form the basis of the questions in the General Culture-General Ability exam, which constitutes a crucial part of the KPSS, are not covered with the same intensity in the AGSL curriculum, and are rarely taught in the music teaching departments.

When the results related to the sixth sub-problem are examined (Table 10-11), it is seen that there is a significant difference between the KPSS and unemployment anxieties of the music teacher candidates and the academic achievement variable. This situation has a positive correlation in both types of anxiety. In other words, as the

academic grade point average increases, both KPSS anxiety and unemployment anxiety decrease. Similarly, Yeşil, Korkmaz and Kaya (2009) found a significant and positive relationship between their graduation success and their performance in KPSS in their study. However, for example, Altun et al., 2017; Aydemir, 2015; Özkan and Pektaş, 2011; Tekin Tayfun and Korkmaz, 2016; In their research, they could not find a relationship between the general academic achievement level and KPSS and unemployment anxiety. Regarding this situation, Sezgin and Duran (2011) stated that as a result of their study on the reflections of KPSS on the academic life of teacher candidates, the GPA of the students should be considered in their teaching appointments. In this way, they state that considering the GPA in the calculation will encourage the student's academic success to be high.

When the results related to the seventh sub-problem are examined (Table 12-13), while there was a significant difference between the KPSS anxieties and the income level of the candidates' families (KPSS anxiety decreases as the income level increases); no significant difference was found between unemployment anxiety and income level variable. In Aydemir's (2015) study, among the candidates who defined their family's income as medium and below average, those who thought that this situation had a negative effect on their KPSS anxieties were high. Similarly, in Karacanta and Koç's (2015) research, as the socio-economic level increases, the level of anxiety towards KPSS decreases. Conversely, in Altun et al.'s (2017) research, an interesting result was found stating that KPSS anxiety increased as the family's income level's increased. As the reason for this, it has been shown that teacher candidates coming from families with high income may have higher anxiety about being appointed to teaching to maintain the welfare level they are used to.

Apart from all these results, there are many studies on the causes of KPSS and unemployment anxieties. For example, there are studies showing that the content of the exam and the way it is applied affect anxiety. As known, in addition to the general ability, general culture, and educational science tests in KPSS, a special field test has been added in many fields. However, music teacher candidates take a single general exam consisting of only three stages and are not subjected to a field knowledge test to test the knowledge, skills, and experiences they have acquired in their field. This has been a matter of debate for many years. In the study of Karataş and Güleş (2013), teacher candidates' appointments should not only be done with an exam that measures cognitive skills; but it should also be done with an exam that measures other target behaviors. In addition, the opinions of teacher candidates are that the exam cannot adequately measure the level of knowledge. On the other hand, Tümkaya, Aybek, and Çelik (2007) stated that KPSS does not measure any characteristics related to field knowledge and personality traits that a teacher should have, and does not consider branch differences that create psychological pressure on teacher candidates, that the candidates are making a preparation effort for KPSS instead of trying to improve themselves during the undergraduate period. Similarly, Bahar (2011) stated in her study that not considering field knowledge and affective and psychomotor skills in teacher appointments may be a serious deficiency. Küçüksüleymanoğlu and Onuray Eğilmez (2013) state that KPSS and the difficulty of finding a job after graduating from university push music teacher candidates to burnout, the lack of questions related to their field in KPSS and the fact that they did not receive training on some subjects in KPSS during the undergraduate period played a role in this burnout. Since the day KPSS was implemented, both positive and

negative opinions have been put forward and researches have been carried out on this subject. Studies have revealed that KPSS puts a psychological pressure on teacher candidates, wears them out and increases their anxiety levels (Baştürk 2007b; Gündoğdu, Çimen and Turan 2008; Kablan and Turan 2006; Özşarı 2008; Tümkaya, Aybek and Çelik 2007; cited by Yüksel, 2013, p. 408). According to the results of Tekin Tayfun and Korkmaz (2016) in their research, among the causes of unemployment anxiety in senior students are; narrowing of employment opportunities, environmental pressure, pessimism, and lack of self-confidence, lack of knowledge and skills.

RECOMMENDATIONS

Although KPSS anxiety has not been the subject of much research, it is a cause for anxiety for young people who want to be permanent music teachers by being assigned to an institution affiliated with the National Education Ministry. One of the most significant dimensions of this concern is the reality of unemployment that will be faced in case of failure. There are many studies in the literature that reveal the pressure of unemployment anxiety on university students. In this study, it was felt necessary to make a comparative analysis between these two anxiety types, which are thought to be related to each other. In line with the findings obtained from the research results, it is seen that the music teacher candidates have KPSS and unemployment anxiety above the average. For this reason, ways to minimize this anxiety in students should be sought. These ways can be grouped under several headings:

KPSS anxieties of music teacher candidates should be minimized before unemployment anxieties; because the decrease in KPSS anxiety will reduce their concern about unemployment. For music teacher candidates' attitudes towards KPSS to be more positive, their self-efficacy perceptions towards KPSS should also be strengthened. For this reason, motivation support should be provided to them first so that KPSS is not seen as an exam to be feared. Reminding that KPSS, which will be faced soon, is a critical exam that must not be prepared in the last year, students should be encouraged to prepare for this exam programmatically from the first grade. Although support can be obtained from the relevant lecturers in this regard, considering that the workload of the lecturers is high, it would be more appropriate to motivate them through KPSS information seminars, counseling centers, and KPSS courses to be established within the Faculties of Education. At the same time, music teacher candidates with high anxiety should be encouraged to receive support from psychological counseling units within the university.

It is seen that there is a special field test for many departments in KPSS, but there is no field test related to music. As long as there is no field test, candidates can make an existential questioning of the theoretical and practical skills they have acquired during their education period, and they may conflict on this issue. Simultaneously, this may cause them to be distant from the courses under the roof of the institution they are studying, but to study at a level that they will not fail, not to worry about high grades, and not to make efforts to strengthen their theoretical and practical infrastructure and musical culture. This situation has been the fate of music lessons in general for many years. Hence in primary education, especially since 8th grade students will not be asked questions about music in the high school entrance exam, music lessons are considered as empty lessons and the

time in the music lesson is desired to be devoted to test-solving, similarly music teacher candidates, with the KPSS anxiety felt intensely especially in the last year, live focusing on private exam classes and put school lessons in the background. However, the negative outcome of this situation is the anxiety of not being able to graduate, which arises when the courses are put in the background. The most important step to be taken in this regard is the field test to be brought to KPSS. The field test will both enable the candidates to focus more on music lessons and thus increase their academic grade averages, and as seen in the results section, an increase in academic grade averages will reduce KPSS and unemployment anxieties.

Many music teacher candidates enter the KPSS after graduation; although they get enough points, they are waiting to be appointed but cannot due to lack of staff. Graduated from other vocational music education institutions; With the addition of other candidates who received pedagogical formation and are waiting to become a music teacher by entering KPSS, the number rises much higher. The state's facilities and staff cannot appoint so many graduate music teachers properly. Considering the increase in the number of graduated and unemployed music teachers in recent years, the number of students in both institutions should be reduced. However, the rise in the number of Anatolian Fine Arts High Schools is also thought-provoking. Most of the students studying in these high schools aim to become music teachers. It is also a separate research topic how many of the students who graduated from these high schools can be placed in institutions that train music teachers as they aim. As a result, there is an accumulation in both cases. The way to prevent this backlog is primarily to reduce the quotas of these institutions. Another way is the allocation of new staffing opportunities for graduating music teachers. For this, it is necessary to increase the recruitment of music teachers at all levels of primary education, starting from pre-school, and to create new business lines for music teachers. Music branch teachers should attend every lesson that requires specialization in music.

For the professional motivation of music teacher candidates, courses such as Teaching Practice I and II should not be left to the last year in order not to cause extra effort and fatigue. Applying the behavior of taking responsibility for these lessons earlier can also enable the candidates to reinforce their knowledge and skills in the field timely, to develop their professional skills, to meet people and elements of the school atmosphere such as school-classroom-teacher-parent, and to motivate them towards the teaching profession. In short, with regards to the contribution of teaching practice to motivation, it can be suggested that it finds its place in the curriculum in the years before the last year, like in the 3rd year.

This research aims to comparatively examine the KPSS and unemployment anxieties of music teacher candidates. The unemployment anxiety dimension of this study can be applied to candidates who are waiting to graduate from other institutions that provide vocational music education. Therewithal, it can be investigated whether their anxiety about the teaching profession is related to KPSS anxiety.

Since this research was conducted during the Covid-19 pandemic that affected the whole world, and it was obtained by remotely applying the scale questions created with the help of a digital search engine to music teacher candidates, the feedback was not sufficient. While the remote application of the scales is one reason for

this, another reason is that the 800,000 threshold added as an entry requirement to the institutions that admit students through special talent exams in recent years has considerably reduced the number of students in these institutions. For this kind of quantitative research, a high amount of participants may produce very different results. Therefore, this research is expected to be a resource for larger-scale studies after the pandemic process.

ETHICAL TEXT

In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, journal ethics rules were followed. Responsibility for research ethics that may arise within the scope of this article belongs to the author. In order to carry out the study, the approval of the Aksaray University Human Research Ethics Committee, dated 26.04.2021, protocol number 2021/04-45, was obtained.

Author(s) Contribution Rate: The author's contribution rate to the article is 100%.

REFERENCES

- Altun, Z. D., Avcı, G. A., Özüpekçe, S., & Gümüş, N. (2017). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavı (KPSS) kaygısının incelenmesi, *Turkish Studies*, 12 (33), 151-166. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12743>
- Arı, E., & Yılmaz, V. (2015). KPSS hazırlık kursuna devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 14 (4), 905-931.
- Aydemir, F. (2015). *Müzik öğretmeni adaylarının kamu personeli seçme sınavıyla ilgili kaygılarına yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayrık, A. (2018). *Öğrencilerin sınav kaygısı ile sosyal kaygı ve mükemmeliyetçilikleri arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aysan, F., Thomson, D., & Hamarat, E. (2001). Test anxiety, coping strategies and perceived health in a group of high school students: a turkish sample. *The Journal of Genetic Psychology; Child Behavior and Comparative Psychology*, 162, 402-411. 10.1080/00221320109597492
- Bahar, H. H. (2011). ÖSS puanı ve lisans mezuniyet notunun KPSS 10 puanını yordama gücü. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36 (162), 168-181.
- Baştürk, R. (2007). Kamu personeli seçme sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), 163-176.
- Bora, A. (2019). *Okul öncesi eğitime devam eden çocukların kaygıları ile ebeveynlerinin kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin, Ş. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavına (kpss) yönelik kaygılarının incelenmesi. *Milli Eğitim*, 197, 158-168
- Çetin, Ş., Koç, Z., & Çetin, F. (2007). *KPSS sınavına yönelik kaygı ölçeğinin geliştirilmesi (Geçerlik ve güvenirlik çalışması)*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 5-7 Eylül 2007.

- Ekici, G., & Kurt, H. (2012). Biyoloji öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik kaygı ve saldırganlık düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 294-308.
- Fidan, Y. (2020). *Mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
- Güven, S., & Dak, G. (2017). Öğretmen adaylarının kamu personel seçme sınavına (kpss) ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8 (15), 2-16 .
- Işığışık, Ö. (2014). *İstihdam ve işsizlik*. (2. Baskı). Dora Yayınları.
- İncekara, B. (2010). *Gelişmekte olan ülkeler ve Türkiye’de işsizlik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavı’na (kpss) yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi*, 23, 1-18.
- Karaçanta, H. (2009). Öğretmen adayları için kamu personeli seçme sınav ölçeğinin geliştirilmesi (geçerlilik ve güvenilirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 50-57.
- Karaçanta, H., & Koç, Z. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 10 (11), 869-882. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8406>.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Karataş, S., & Güleş, H. (2013). Evaluation of the selection exam for civil servants (KPSS) from pre-service teachers’ perspectives. *Journal of Theoretical Educational Science*, 6 (1), 102- 119.
- Kaya, M., & Varol, K. (2004). İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Samsun örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(17), 31-63.
- Koç, M., & Polat, Ü. (2006). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 1-22.
- Korkmazer, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı algılarının incelenmesi. *Business Economics And Management Research Journal*, 3(2) , 141-152.
- Kurtuldu, M.K. (2009). *Piyano eğitiminde sınav kaygısı ve sınav kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23 - 25 Eylül.
- Küçüksüleymanoğlu, R., & Onuray Eğilmez, H. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri: Uludağ Üniversitesi örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 905-923. http://dx.doi.org/10.9761/JASSS_734.
- Manav, F. (2011). Kaygı kavramı, *Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (9), 201-211.
- ÖSYM. (2020) <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/kilavuz02022021.pdf> (E.t.: 05.08.2021)
- Özdemir, Ş. (2019). Memurluğa odaklanmış üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğitimi hakkındaki görüşlerine yönelik nitel bir araştırma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 21(37), 101-114.
- Özder, H., Birinci, M., Zaifoğlu, P., & Işıktaş, S. (2018). Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarına ilişkin bir ölçek geliştirme çalışması. *“İş, Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20(2), 39-56. DOI: 10.4026/isguc.422377.

- Özkan, R., & Pektaş, S. (2011). Eğitim Fakültesinde son sınıf öğrencilerinden mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (eğitim fakültesi örneği). *TÜBAR*, 30, 269-281.
- Polatcan, M., Öztürk, İ., & Saylık, A. (2016). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Route Educational and Social Science Journal* 3(1), 126-138.
- Sazak N., & Ece S. (2004). Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin ÖSS ve özel yetenek sınavlarına yönelik kaygıları. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, 7-10 Nisan.
- Sezgin, F., & Duran, E. (2011). Kamu personeli seçme sınavı'nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 9-22.
- Surat, A., & Ceran, D. (2020). Unemployment Anxiety of University Students. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, 4(3), 145-166. <https://doi.org/10.46291/ISPECIJSSHvol4iss3pp145-166>.
- Taşğın, Ö., Bozgeyikli, H., & Boğazlıyan, E. E. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16), 551-567
- Tekin Tayfun, A. N., & Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (17), 534-558. DOI: 10.20875/sb.9146
- Temur, H. B., & Atlı, M. (2011). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavı ile ilgili kaygı düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 154-168.
- Turaç, İ.S., & Donar Bayın, G. (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygılarını ve yaşam doyumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5 (4) 119-127. <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.4.08>.
- Tümkiye, S., Aybek, B. & Çelik, M. (2007). KPSS'ye girecek öğretmen adaylarındaki umutsuzluk ve durumluk-süreklilik kaygı düzeylerini yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 953-974
- Yeşil, R., Korkmaz, Ö., & Kaya S. (2009). Eğitim Fakültesindeki akademik başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki başarı üzerinde etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 149-160.
- Yılmaz Aydın, D. (2018). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin sınav kaygısı, bağlanma stilleri ve annelerinin kaygı düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, M. A. (2015). *Aile sosyo-ekonomik durumu ve anne-baba tutumlarının sınav kaygısı düzeyleri üzerine etkilerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel, S. (2004). *Öğretmen atamalarında merkezi sınav uygulamasının (KPSS) değerlendirilmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi. <https://docplayer.biz.tr/7631988-Ogretmen-atamalarinda-merkezi-sinav-uygulamasinin-kpss-degerlendirilmesi>. (E. t.: 28.09.2021)
- Yüksel, S. (2013). Öğretmen yetiştirmede hesap verebilirlik bağlamında kpss sonuçlarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Özel Sayı (1)*, 404-420.

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVI VE İŞSİZLİK KAYGILARININ İNCELENMESİ

Öz

Ülkemizde Milli Eğitim'e bağlı devlet okullarında kadrolu müzik öğretmeni olarak çalışabilmek için Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı mezunu olmak ya da bu alanla ilgili gerekli pedagojik formasyonu almak, ardından da Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) girerek yeterli bir puan elde etmek gerekmektedir. KPSS kaygısının en önemli boyutlarından biri, başarısız olunması durumunda karşı karşıya kalınacak olan işsizlik gerçeğidir. Bu araştırmada da birbiriyle ilişkili olduğu düşünülen bu iki kaygı türü arasında bir karşılaştırmalı inceleme yapma gereği duyulmuştur. Alan yazında çeşitli dallardaki öğretmen adaylarının KPSS kaygılarını inceleyen çalışmalar olmasına rağmen müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygılarını inceleyen çok sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının; KPSS ve işsizlik kaygılarını, çeşitli değişkenler aracılığıyla incelemek ve bu kaygılara yönelik çözüm önerilerinde bulunmaktır. Araştırmanın evrenini, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenimlerine devam etmekte olan son sınıf (4.sınıf) öğrencileri, örneklemini ise farklı coğrafi bölgelerden seçilmiş dokuz üniversitenin son sınıf (4.sınıf) öğrencileri (N=92) oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "KPSS Kaygı Ölçeği" ile "İşsizlik Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının KPSS ile işsizlik kaygısı düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu ve her iki kaygı arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. KPSS kaygısı ve işsizlik kaygısı ile; yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü değişkeni arasında anlamlı fark bulunmazken, genel akademik not ortalaması değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Genel akademik not ortalaması arttıkça KPSS ve işsizlik kaygısı azalmaktadır. KPSS kaygısı ile gelir düzeyi arasında anlamlı ilişki bulunurken işsizlik kaygısı ile gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunamamıştır. Gelir düzeyi arttıkça KPSS kaygısı azalırken, işsizlik kaygısı değişmemektedir. Çalışmanın sonunda KPSS ve işsizlik kaygısına yönelik çeşitli çözüm önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kamu Personeli Seçme Sınavı, işsizlik, kaygı, müzik öğretmeni adayları

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği, eğitim-öğretim faaliyetlerinin en önemli ve temel bileşenlerindedir. Türk Eğitim Sistemi'nde meslekte esas olanın öğretmenlik olduğu belirtilmiştir (Polatcan vd., 2016, s. 127). Meslek olarak öğretmenlik, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile yasal bir tanıma kavuşmuş, bir öğretmenin sahip olması gereken nitelikler genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon olarak belirlenmiştir (Güven ve Dak, 2017, s.3).

Ülkemizde öğretmenlerin seçimi ve atamaları, ülkemizde MEB tarafından 1985-1991 yılları arasında "Öğretmenlik Yeterlik Sınavı", 2001 yılında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından "Kamu Meslek Sınavı (KMS)", 2002 yılından günümüze kadar olan dönemde de yine ÖSYM tarafından "Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)" adı altında yapılan sınavlar sonucunda yapılagelmektedir (Yüksel, 2004, s.2).

Amacı "Nitelikli öğretmen istihdamı sağlayarak eğitimde kaliteyi artırmak" (Karaca, 2011, s.2) olan KPSS, Türkiye'de, kamuda görev alabilmeyi isteyen herkes için uygulanan bir sınav olup, öğretmen adayları için ise eğitim aldıkları alan ile ilgili mesleğe başlamanın ilk koşuludur (Ekici ve Kurt, 2012, s. 295) KPSS, Türkiye'deki en önemli merkezi sınavlardan biri olup; hedeflenen istihdam için önemli bir dönüm noktasıdır. KPSS, yılda bir kez düzenlenmekte olup; genel yetenek (60 soru), genel kültür (60 soru) ve eğitim bilimleri (80 soru) olmak üzere üç kategoriden oluşmaktadır².

Türkiye'de öğretmen yetiştirme ve istihdam sorunu, eğitim sisteminin sorunları arasında yer almaktadır. Bu nedenle öğretmen atamaları, ülke gündeminde yer alan önemli bir konu hâline gelmiştir (Karataş ve Güleş, 2013, s.107).

Kaygı

Kaygı, nedeni tam olarak bilinmemekle birlikte vücutta; baş ağrısı, mide bulantısı, terleme, titreme, nefes almada güçlük ve boğulma hissi gibi etkilere neden olan bir duygu durumu olarak tanımlanabilir (Kaya ve Varol, 2004, s.17). Kaygı; korku ve sıkıntı ile birlikte ortaya çıkar (Bora, 2019, s.8). Kaygı halindeki kişi, kesin olarak kötü şeyler olacağını tahmin eden bir ruh hali içindedir. Her ne kadar hafif kaygı gerekli bir duygu durumu olsa da çok fazla kaygı duymak bireyi duygusal anlamda tahrip edebilir (Ayrık, 2018, s.3).

Freud'un Psikanalizm'de ele aldığı, Freud'dan sonra gelenlerin de üzerinde durduğu önemli kavramlardan biri olan kaygı, insanın içinde bulunduğu bir ruhsal durumun ötesinde anlamlar kazanarak, daha da genişlemiştir (Manav, 2011, s.202). Aslında kaygının tanımı net olarak yapılamamaktadır, çünkü bu duyguya; endişe, gerginlik, öfke ve korku gibi çok fazla kavram eşlik etmektedir. Kaygı, ortaya çıkışları ve bazı fizyolojik belirtilerinin benzer

² KPSS'de genel yetenek, genel kültür ve eğitim bilimleri testlerinin yanında birçok alanda özel alan testi de eklenmiştir: Türkçe, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler, Matematik, Öğretmenliği, İlköğretim Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Fen Bilimleri/Fen ve Teknoloji, Yabancı Dil (İngilizce), Rehber Öğretmen, Sınıf, Okul Öncesi, Beden Eğitimi Öğretmenliği alanları için özel alan testi vardır. Müzik Öğretmenliği için böyle bir test alanı bulunmamaktadır. Özel Alan Bilgisi Testi'nde tüm alanlar için soru sayısı 2019'da 50'den 75'e çıkarılmıştır (ÖSYM, 2020).

olması nedeniyle en çok korku kavramı ile karşılaştırılmaktadır (Yılmaz Aydın, 2018, s.10). Kaygı, içinde bulunulan sosyo kültürel atmosfer ve çevreden de etkilenmektedir. Örneğin herhangi bir durum bazı toplumlarda kaygıya neden olabilirken bazılarında olmaz (Bora, 2019, s.11).

KPSS Kaygısı

Öğretmen adayları hem eğitim süreçlerinde hem de meslek hayatına atıldıktan sonra birçok kaygı türüyle mücadele etmektedir. Örneğin sınav, mezuniyet, iş bulma, mesleki kaygılar buna örnek olarak verilebilir (Fidan, 2020, s.48).

Sınav kaygısı; çalışılan ve öğrenilen bilginin, sınav sırasında kullanılamamasına neden olan ve başarıyı büyük ölçüde etkileyen, endişe ve korku duygularının bir arada yaşanması hali olarak tanımlanmaktadır (Yolcu, 2015, s.58-59; Kurt, 2011, s. 138). Sınav kaygısı yüksek olan bireyler, sınav durumlarında öz varlığına yönelik tehdit edildiğine ilişkin duygular beslemektedir. Bu nedenle dikkatleri kolayca dağılabilmekte ve sürekli bir şekilde kendilerine karşı olumsuz düşünceler dayatmaktadır (Aysan ve diğ., 2001, s. 402-411). Sınav kaygısını çok yoğun yaşayan bireylerdeki gerginlik, damarların büzülmesine ve hücrelere yeteri kadar kanın gitmemesine yol açar, bu durum öğrenme için gerekli olan protein zincirinin kurulmasını engeller, hücrelere yeteri kadar oksijen gitmediği için hücreler kapasitelerini tam kullanamazlar, sonuç olarak sınav başarısı düşer (Baltaş, 1993'den akt. Baştürk, 2007, s.167). Dolayısıyla sınav kaygısının yoğun yaşanması, zihinsel kapasiteyi de etkileyerek sınav performansını düşürmektedir. Öyle ki yapılan bir araştırmada üniversite giriş sınavına hazırlanan öğrencilerin kaygı düzeyinin, ameliyata alınacak hastaların kaygı düzeyinden çok daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır (Baltaş, 1998'den akt. Sazak ve Ece, 2004, s. 3). Sınav kaygısının akademik başarı üzerindeki etkisini artıran önemli unsurlardan biri de bireylerin kaygıyı algılama ve üstesinden gelebilme becerileridir (Kurtuldu, 2009, s.1).

Ülkemizde üniversite öğrencilerinin üniversiteye hazırlanırken başlayan sınav kaygıları, öğrenim yıllarının sonlarına doğru yerini gelecek kaygısına bırakmaktadır. KPSS, iş bulamama kaygısı, sorumlulukların artması, kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak görülmektedir. KPSS'ye hazırlanan özellikle son sınıf öğretmen adayları, hem mezuniyet kaygısı, hem de atanma kaygısı içerisine düşmektedir (Çetin, 2013, s. 159).

Mesleğe başlamanın zorunlu bir şartı olan KPSS'nin öğretmen adayları tarafından çok önemsendiği ve öğrenim yaşantılarının merkezinde yer aldığı gözlemlenmektedir (Çetin, Koç ve Çetin, 2007). Öğretmen adayları, KPSS'ye genelde son sınıfta hazırlanmaktadır (Sezgin ve Duran, 2011, s. 10).

Milli Eğitim'e bağlı devlet okullarında kadrolu müzik öğretmeni olarak çalışabilmek için Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı mezunu olmak ya da bu alanla ilgili gerekli pedagojik formasyonu almak, ardından da KPSS'ye girerek yeterli bir puan almak gerekmektedir. Müzik öğretmeni yetiştirmeyi amaç edinmiş Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrenciler, özellikle son sınıfa geldiklerinde mezuniyet telaşı ile eş zamanlı olarak girmeleri gereken bu sınava yönelik olarak kaygı geliştirebilmektedirler. KPSS, tıpkı üniversite giriş sınavı gibi, bireylerin geleceğinin şekillenmesinde önemli dönüm noktalarından biridir. KPSS'den yüksek puanlar alınmadan atanabilmek mümkün olmadığı için, öğretmen

adayları, üzerlerinde baskı hissetmektedir. KPSS, öğretmen atamalarındaki önemli rolü nedeniyle çeşitli araştırmalarda ele alınmıştır (Karataş ve Güleş, 2013, s.106).

İşsizlik Kaygısı

En kısa tanımlamayla “Düzenli gelir sağlayabilecek işi bulunmayan kişilere işsiz denir” (Işığışık, 2014, s.44). İşsizlik de, bireyin görevsizlik pozisyonunda kalmasıdır. İşsizlik kaygısı; bireyin iş bulamama korkusuyla bağlantılı olarak, yaşamını idame ettirecek bir gelir elde edememesi sonucuna ilişkin gelişen korku duygusudur. Bu duyguyla ortaya çıkan çaresizlik hissi işsizlik kaygısını ortaya çıkarmaktadır (Gurney, 1980; Miller, 2008; Rodriguez, 1997; Tiggemen, 1993; akt. Özder vd., 2018, s.46).

Geleceğe yönelik endişe, üniversite öğrencilerinde özellikle öğrenim hayatlarının sonlarına doğru ortaya çıkan kaygı kaynaklarından biri olmaktadır. Buna bağlı olarak bir işe sahip olamama, başka bir deyişle “işsizlik kaygısı” baş göstermektedir. İşsizliğin, özellikle gençlerde ve üniversite mezunlarında yaygın olması da bu kaygı düzeyini daha da arttırmaktadır. Türkiye’de son yıllarda hem özel hem de devlet üniversitelerinin sayılarındaki artış, üniversite mezunu sayısında da hızlı bir artışa neden olmuş ve böylelikle, işsizlik kaygısı daha da artmıştır (Korkmazer, 2020, s. 141-143). Dökmen (1989), üniversite öğrencilerinin yaşadıkları kaygıların yıllar içinde değiştiğini, örneğin 1.sınıf öğrencilerinin daha çok üniversite hayatına uyumla ilgili sorunlarının ön planda olduğunu, son sınıf öğrencilerinin ise gelecek kaygısı, işsizlik kaygısı gibi sorunlarının ön planda olduğunu belirtmektedir (akt. Koç ve Polat, 2006, s.3).

Ülkemizde devlet memurluğu, çok eski tarihlerden beri çok önemsendiği ve garantili/sigortalı iş kapsamında değerlendirildiği için, öğrenciler eğitim hayatları boyunca bu hedef doğrultusunda çalışmaktadırlar. Ancak devletin imkânları öğrencilerin istihdam beklentilerini karşılayamamaktadır (Özdemir, 2019, s. 102). Ülkemizde üniversite mezunlarının işsizler içerisindeki oranları giderek yükselmektedir. Dolayısıyla üniversite mezunu olmak, artık iş garantisi ve istihdam imkânını garantilememektedir. Türkiye, genç bir nüfus yapısına sahiptir ve eğitim bilincinin günden güne daha çok artması ve yeni açılan üniversitelerin olması da bu genç işsizliği arttırmaktadır (İncekara, 2010, s.102). Türkiye’de istatistikler, 20-29 yaş grubuna giren her 3 gençten en az birinin işsiz olduğunu göstermektedir (Karagöl ve Akgeyik, 2010’dan akt. Özder vd., 2018, s.47).

Alan yazında farklı branşlardaki öğretmen adaylarının KPSS kaygılarını inceleyen çalışmalar olmasına rağmen müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygılarıyla ilgili çok sayıda çalışma bulunmamaktadır. Bununla birlikte müzik öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarını araştıran veya KPSS kaygısı ile işsizlik kaygısını karşılaştırmalı inceleyen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırma, müzik öğretmeni adaylarının hem KPSS’ye ve işsizliğe yönelik kaygılarını ve bu kaygıları etkileyen değişkenleri hem de birbiriyle olan ilişkiyi ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, müzik öğretmeni adaylarının Türkiye’deki devlet okullarına müzik öğretmeni olarak atanabilmeleri için girmeleri gereken sınav olan Kamu Personeli Seçme Sınavı’na ve işsizliğe yönelik kaygı durumlarını incelemek, bu kaygı durumlarını karşılaştırmalı incelemek ve bu kaygıların bazı değişkenlerini belirleyerek bu kaygılara yönelik çözüm önerilerinde bulunmaktır. Bu durumdan hareketle araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygıları ve işsizlik kaygıları ne düzeydedir?
2. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygıları ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
5. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile mezun oldukları lise arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
6. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile akademik başarı ortalamaları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
7. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile ailelerinin gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırmanın yapılabilmesi için öncelikle, ilgili üniversitenin İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'nun 26.04.2021 tarih ve 2021/04-45 protokol numaralı izni alınmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel araştırma yöntemine göre planlanmış olup; müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygılarının birbiri ile ilişkisiyle birlikte; yaş, cinsiyet, mezun olunan lise türü, akademik not ortalaması ve aile gelir düzeyi değişkenleri ile ilişkilerinin de incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırmada, iki ya da daha fazla sayıdaki değişkenin birbirlerini etkileme derecesini belirlemeyi amaçlayan ilişki tarama modeli kullanılmıştır. Değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu, bu modelle saptanmaya çalışılır (Karasar, 2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenimlerine devam etmekte olan son sınıf (4.sınıf) öğrencileri, örneklemini ise farklı coğrafi bölgelerden seçilmiş dokuz üniversitenin (İnönü, Bolu Abant İzzet Baysal, Aksaray, Muğla Sıtkı Koçman, Cumhuriyet, Niğde, Mehmet Akif Ersoy, Necmettin Erbakan, Erzincan) Müzik Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf (4.sınıf) öğrencileri (N=92) oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplamak için "Kişisel Bilgi Formu", "KPSS Kaygı Ölçeği" ve "İşsizlik Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. 19 maddelik KPSS Kaygı Ölçeği; katılımcıların KPSS kaygılarını belirlemek amacıyla Karaçanta (2009) tarafından geliştirilmiştir. "Genel kaygı" "Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler", "Gelecekle ilgili endişeler" ve "Sınava hazırlık", ölçeğin alt boyutlarını oluşturmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alfa Katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır (Karaçanta ve Koç, 2015, s. 875). İşsizlik Kaygısı Ölçeği de, Özder vd. (2018) tarafından geliştirilmiş olup; 14 madde ve 4 boyuttan oluşmaktadır: Bu boyutlar sırasıyla: "İşgücü",

“Sürekli Kaygı”, “Çevre” ve “Eğitim”dir. Ölçeğin Cronbach Alfa Katsayısı 0.842 değerinde çıkmıştır. Bu iki ölçek, araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarına internette bir arama motorunun yardımıyla oluşturulan soruların uygulanmasıyla elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

KPSS Kaygısı ve İşsizlik Kaygısı Ölçeği’nden elde edilen veriler, SPSS 17 yazılımı kullanılarak çeşitli istatistik testlere tabi tutulmuştur. Araştırmada ölçeklerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiş ve hem parametrik hem de parametrik olmayan (non-parametrik) istatistik yöntemleri kullanılmıştır. Ölçme araçlarının güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla, Cronbach’s Alfa değerlerine bakılmıştır. KPSS Kaygı Ölçeği için elde edilen güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0,96$ olarak; İşsizlik Kaygısı Ölçeği’nin ise güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0,919$ olarak hesaplanmıştır. Her iki değer de 0,70’den büyük olduğu için maddelerden elde edilen puanların güvenilir olduğu söylenebilir. Ölçeklerden elde edilen bulgular değerlendirilmiş ve değerlendirme sonuçları bulgular bölümünde gösterilmiştir

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın alt problemlerine ilişkin çalışma grubundan elde edilen veriler analiz edilerek tablolar halinde sunulmuştur:

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	68	73,9
	Erkek	24	26,1
Yaş	22 ve altı	32	34,8
	23-25	42	45,7
	26-29	10	10,9
	30 ve üzeri	8	8,7
Mezun Olunan Lise Türü	Güzel Sanatlar Lisesi	51	55,4
	Anadolu Lisesi	17	18,5
	Meslek Lisesi	4	4,3
	Diğer	20	21,7
Genel Akademik Not Ortalaması (GANO)	2.00 - 2.49	3	3,3
	2.50 - 2.99	46	50
	3.00 - 3.49	35	38
	3.50 - 4.00	8	8,7
Aile Gelir Düzeyi	Çok Düşük	18	19,6
	Düşük	33	35,9
	Orta	35	38
	Orta Üstü	4	4,3
	İyi	2	2,2

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 92 müzik öğretmeni adayının; % 73,9’unun kadın, % 26,1’inin erkek olduğu; % 45,7’sinin 23-25 yaş aralığında, % 34,8’inin 22 yaş ve altı, % 10,9’unun 26-29 yaş aralığında, % 8,7’sinin 30 yaş ve üzerinde olduğu, % 55,4’ünün Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, % 18,5’inin Anadolu Lisesi, % 21,7’inin Genel Lise % ve 4,3’ünün Meslek Lisesi mezunu olduğu; 4’lük sisteme göre % 50’sinin not ortalamasının 2.50 – 2.99, % 38’inin 3.00 – 3.49, % 8,7’sinin 3.50 – 4.00, % 3,3’ünün 2.00 – 2.49 arasında olduğu, % 38’inin ailesinin

orta gelir düzeyine, % 35,9'unun ailesinin düşük gelir düzeyine,% 19,6'sının ailesinin çok düşük gelir düzeyine, % 4,3'ünün ailesinin orta üstü gelir düzeyine, % 2,2'sinin ailesinin de iyi gelir düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir.

Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının KPSS Kaygısı ile İşsizlik Kaygısı Düzeyleri

Ölçek	N	Min.	Max.	Ort.	St. sapma
KPSS Kaygısı	92	19	95	65,03	20,899
İşsizlik Kaygısı	92	14	70	49,80	13,944

Tablo 2’de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygısı puanı ortalaması 65,03; işsizlik kaygısı puanı ortalaması ise 49,80 olarak hesaplanmıştır. Hem KPSS, hem de işsizlik kaygısı düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu belirlenmiştir.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının KPSS Kaygısı ile İşsizlik Kaygısı Arasındaki İlişki Durumu

		KPSS Kaygısı	İşsizlik Kaygısı
KPSS kaygısı	Korelasyon Katsayısı	1	0,728
	P	-	0
	N	92	92
İşsizlik kaygısı	Korelasyon Katsayısı	0,728	1
	P	0	-
	N	92	92

Tablo 3’te görüldüğü gibi, korelasyon katsayısı $r = 0,728$ $N = 92$ $p < 0,05$ olduğu için KPSS ve işsizlik kaygıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, aynı zamanda korelasyon katsayısı $r = 0,728 > 0,60$ olduğu için de kuvvetli bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 4. Müzik Öğretmeni Adaylarının KPSS Kaygısı ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Yaş	N	Sıra Ortalaması	p
Genel Kaygı	22 ve altı	32	48,5	0,961
	23-25	42	45,23	
	26-29	10	46,4	
	30 ve üzeri	8	45,31	
Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler	22 ve altı	32	43,11	0,836
	23-25	42	48,25	
	26-29	10	49,8	
	30 ve üzeri	8	46,75	
Gelecekle ilgili endişeler	22 ve altı	32	48,58	0,952
	23-25	42	45,63	
	26-29	10	45,8	
	30 ve üzeri	8	43,63	
Sınava hazırlık	22 ve altı	32	49,44	0,827
	23-25	42	43,74	
	26-29	10	47,95	
	30 ve üzeri	8	47,44	
Tüm Ölçek	22 ve altı	32	47,33	0,996
	23-25	42	46	
	26-29	10	46,85	
	30 ve üzeri	8	45,38	

$p > 0,05^*$

Tablo 4’te görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının, KPSS’ye yönelik kaygılarının ve kaygı alt boyutlarının yaşlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. Tüm ölçekten elde edilen veriler doğrultusunda, çıkan anlamlılık değeri $p = 0,996 > 0,05$ olduğundan, KPSS’ye yönelik kaygıyla yaş arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının İşsizlik Kaygısı ile Yaş Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Levene (p)	F	Anova (p)
Eğitim	0,6	1,957	0,126
Tüm Ölçek	0,621	1,577	0,201

Ölçekler	Yaş	N	Sıra Ortalaması	p
İş Gücü	22 ve altı	32	46,47	0,279
	23-25	42	44,46	
	26-29	10	61	
	30 ve üzeri	8	39,19	
Sürekli Kaygı	22 ve altı	32	49,42	0,234
	23-25	42	42,56	
	26-29	10	59,3	
	30 ve üzeri	8	39,5	
Çevre	22 ve altı	32	42,59	0,055*
	23-25	42	45,31	
	26-29	10	68	
	30 ve üzeri	8	41,5	

$p > 0,05^*$

Tablo 5’te görüldüğü gibi, yapılan normallik testi sonucuna göre tüm ölçek ve eğitim alt ölçeği normal dağılım gösterdiği için parametrik test olan Anova yapılmış, diğer alt ölçekler ise normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan Kruskal – Wallis H Testi yapılmıştır. İlk testte değerler $p > 0,05$ ve ikinci testte ise $p < 0,05$ olduğu için işsizlik kaygısı ile yaş arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 6. KPSS Kaygısı ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Cinsiyet	N	U	Z	p
Genel Kaygı	Kadın	68	738	-0,695	0,487
	Erkek	24			
Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler	Kadın	68	780	-0,321	0,748
	Erkek	24			
Gelecekle ilgili endişeler	Kadın	68	813	-0,027	0,979
	Erkek	24			
Sınava hazırlık	Kadın	68	715	-0,907	0,364
	Erkek	24			
Tüm Ölçek	Kadın	68	786	-0,267	0,790
	Erkek	24			

$p > 0,05^*$

Tablo 6’da görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının KPSS’ye yönelik kaygılarının cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Mann Whitney U Testi yapılmıştır. Tüm ölçek $p = 0,790$ ve alt grupların anlamlılık değerleri $p > 0,05$ olduğu için KPSS’ye yönelik kaygıyla cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 7. İşsizlik Kaygısı ile Cinsiyet Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Cinsiyet	N	Levene(p)	Sig. (2-tailed)
İş Gücü	Kadın	68	0,897	0,703
	Erkek	24		
Sürekli Kaygı	Kadın	68	0,420	0,795
	Erkek	24		
Çevre	Kadın	68	0,374	0,297
	Erkek	24		
Eğitim	Kadın	68	0,514	0,303
	Erkek	24		
Tüm Ölçek	Kadın	68	0,985	0,830
	Erkek	24		

$p > 0,05^*$

Tablo 7’de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarının cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Independent – Samples T Testi yapılmıştır. Tüm ölçek $p = 0,830$ ve alt grupların anlamlılık değerleri $p > 0,05$ olduğu için işsizlik kaygısıyla cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 8. KPSS Kaygısı ile Mezun Olunan Lise Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Levene (p)	F	Anova (p)
Genel Kaygı	0,412	0,425	0,736
Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler	0,011	0,726	0,539
Gelecekle ilgili endişeler	0,258	0,144	0,933
Sınava hazırlık	0,797	0,302	0,824
Tüm Ölçek	0,214	0,432	0,731

$p > 0,05^*$

Tablo 8’de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının KPSS’ye yönelik kaygılarının mezun olunan lise türüne göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Anova Testi yapılmıştır. Tüm ölçek ($p = 0,731$) ve alt grupların anlamlılık değerleri $p > 0,05$ olduğu için KPSS’ye yönelik kaygıyla mezun olunan lise arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. İşsizlik Kaygısı ile Mezun Olunan Lise Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Aile Gelir Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	p
İş Gücü	Güzel Sanatlar Lisesi	51	46,45	0,471
	Anadolu Lisesi	17	40,38	
	Meslek Lisesi	4	62,75	
	Diğer Liseler	20	48,58	
Sürekli Kaygı	Güzel Sanatlar Lisesi	51	44,42	0,277
	Anadolu Lisesi	17	41,35	
	Meslek Lisesi	4	64,13	
	Diğer Liseler	20	52,65	
Eğitim	Güzel Sanatlar Lisesi	51	47,67	0,644
	Anadolu Lisesi	17	49,71	
	Meslek Lisesi	4	50,63	
	Diğer Liseler	20	39,98	

$p < 0,05^*$

Tablo 9’da görüldüğü gibi yapılan normallik testi sonucuna göre tüm ölçek ve çevre alt ölçeği normal dağılım gösterdiği için parametrik test olan Anova yapılmış, diğer alt ölçekler ise normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan Kruskal – Wallis H Testi yapılmıştır. İlk testte değerler $p > 0,05$ ve ikinci testte ise $p < 0,05$ olduğu için işsizlik kaygısı ile mezun olunan lise arasında anlamlı farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 10. KPSS Kaygısı ile GANO Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçek Alt Boyutları	GANO	N	Sıra Ortalaması	p
Genel Kaygı	2.00 - 2.49	3	86,5	0,025
	2.50 - 2.99	46	49,27	
	3.00 - 3.49	35	40,14	
	3.50 - 4.00	8	43,38	
Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler	2.00 - 2.49	3	86	0,034*
	2.50 - 2.99	46	48,84	
	3.00 - 3.49	35	41,44	
	3.50 - 4.00	8	40,38	
Gelecekle ilgili endişeler	2.00 - 2.49	3	79,83	0,094*
	2.50 - 2.99	46	47,88	
	3.00 - 3.49	35	44,24	
	3.50 - 4.00	8	35,94	
Sınava hazırlık	2.00 - 2.49	3	80,5	0,023*
	2.50 - 2.99	46	51,02	
	3.00 - 3.49	35	39,73	
	3.50 - 4.00	8	37,38	
Tüm Ölçek	2.00 - 2.49	3	86,83	0,022*
	2.50 - 2.99	46	49,51	
	3.00 - 3.49	35	40,56	
	3.50 - 4.00	8	40,06	

$p < 0,05^*$

Tablo 10’da görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının KPSS’ye yönelik kaygılarının genel akademik not ortalamasına (GANO) göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. Gelecekle ilgili endişeler alt boyutu dışındaki tüm alt boyutlarda ve tüm ölçekte ($p = 0,022$) anlamlılık değerleri $p < 0,05$ olduğu için KPSS kaygısıyla GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Bu durumda akademik not ortalaması arttıkça KPSS kaygısının azaldığı söylenebilir.

Tablo 11. İşsizlik Kaygısı ile GANO Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Yaş	N	Sıra Ortalaması	p
İş Gücü	2.00 - 2.49	3	86,5	0,136
	2.50 - 2.99	46	49,27	
	3.00 - 3.49	35	40,14	
	3.50 - 4.00	8	43,38	
Sürekli Kaygı	2.00 - 2.49	3	86	0,008*
	2.50 - 2.99	46	48,84	
	3.00 - 3.49	35	41,44	
	3.50 - 4.00	8	40,38	
Çevre	2.00 - 2.49	3	79,83	0,005*
	2.50 - 2.99	46	47,88	
	3.00 - 3.49	35	44,24	
	3.50 - 4.00	8	35,94	
Eğitim	2.00 - 2.49	3	80,5	0,029*
	2.50 - 2.99	46	51,02	
	3.00 - 3.49	35	39,73	
	3.50 - 4.00	8	37,38	
Tüm Ölçek	2.00 - 2.49	3	86,83	0,009*
	2.50 - 2.99	46	49,51	
	3.00 - 3.49	35	40,56	
	3.50 - 4.00	8	40,06	

$p < 0,05^*$

Tablo 11’de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarının ve alt gruplarının GANO puanlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. Test sonucunda; “İş gücü” alt ölçeği $p > 0,05$ olduğu için, işsizlik kaygısıyla arasında anlamlı düzeyde bir farklılık yoktur. Ancak diğer tüm ölçek ve alt ölçeklerin alt boyutlarında anlamlılık değerleri $p < 0,05$ olduğu için tek tek her alt ölçek için pairwise comparisons testleri yapılmış ve işsizlik kaygısıyla GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle akademik not ortalaması arttıkça işsizlik kaygısının azaldığı söylenebilir.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Tablo 12. KPSS Kaygısı ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Levene (p)	F	Anova (p)
Genel Kaygı	0,714	6,225	0,000
Tüm Ölçek	0,643	5,372	0,001

Ölçekler	Aile Gelir Düzeyi	N	Sıra Ortalaması	p
----------	-------------------	---	-----------------	---

Kendinizi nasıl gördüğünüz ve başkalarının sizi nasıl gördüğü ile ilgili endişeler	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	61,47	0,010*
	Düşük Gelir Düzeyi	33	38,42	
	Orta Gelir Düzeyi	35	50,1	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	24,25	
	İyi Gelir Düzeyi	2	26,5	
Gelecekle ilgili endişeler	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	60,06	0,012*
	Düşük Gelir Düzeyi	33	39,62	
	Orta Gelir Düzeyi	35	49,94	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	16,5	
	İyi Gelir Düzeyi	2	37,75	
Sınava hazırlık	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	61,31	0,021*
	Düşük Gelir Düzeyi	33	42,23	
	Orta Gelir Düzeyi	35	46,96	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	19,13	
	İyi Gelir Düzeyi	2	30,5	

p < 0,05*

Tablo 12’de görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygılarının, ailelerinin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için hem parametrik alt boyutlar için Anova, hem de parametrik olmayan alt boyutlar için Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. Tüm ölçek (p = 0,001) ve alt gruplarının anlamlılık değeri p < 0,05 olduğu için KPSS’ye yönelik kaygıyla gelir düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle gelir düzeyi arttıkça KPSS kaygısının azaldığı söylenebilir.

Tablo 13. İşsizlik Kaygısı ile Gelir Düzeyi Değişkeni Arasındaki İlişki Durumu

Ölçekler	Levene (p)	F	Anova (p)
Eğitim	0,78	2,188	0,077
Tüm Ölçek	0,307	1,406	0,239

Ölçekler	Aile Gelir Düzeyi	N	SıraOrtalaması	p
İş Gücü	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	50,25	0,846
	Düşük Gelir Düzeyi	33	46,44	
	Orta Gelir Düzeyi	35	46	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	43,75	
	İyi Gelir Düzeyi	2	28	
Sürekli Kaygı	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	56,31	0,118
	Düşük Gelir Düzeyi	33	43,97	
	Orta Gelir Düzeyi	35	47,23	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	34,88	
	İyi Gelir Düzeyi	2	10,5	
Çevre	Çok Düşük Gelir Düzeyi	18	56,08	0,303
	Düşük Gelir Düzeyi	33	44,26	
	Orta Gelir Düzeyi	35	45,71	
	Orta Üstü Gelir Düzeyi	4	42,5	
	İyi Gelir Düzeyi	2	19	

p < 0,05*

Tablo 13’te görüldüğü gibi, müzik öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarının, ailelerinin gelir düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için, hem parametrik alt boyutlar için Anova, hem de

parametrik olmayan alt boyutlar için Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. İlk testte değerler $p > 0,05$ ve ikinci testte ise $p < 0,05$ olduğu için işsizlik kaygısı ile gelir düzeyi arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Birinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 2), müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygısı düzeylerinin ortalamasının üstünde olduğu belirlenmiştir. Tekin Tayfun ve Korkmaz (2016) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısına sahip olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Baştürk'ün (2007) araştırmasında öğretmen adaylarının KPSS kaygılarının yüksek olduğu bulgusu yer almaktadır. Turaç ve Donar'ın (2017) araştırmalarında da işsizlik kaygısının, öğrencilerin yaşam düzeyini negatif olarak etkilediği bulgusuna ulaşılmıştır. Surat ve Ceran'ın (2020) araştırmalarında da öğrencilerin büyük çoğunluğunun işsizlik kaygısı yaşadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 3), müzik öğretmeni adaylarının KPSS kaygıları ile işsizlik kaygıları arasında anlamlı ve kuvvetli bir ilişki olduğu görülmektedir. Arı ve Yılmaz (2015), öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun KPSS sonunda atanamama kaygısı taşıdığı, gelecek için endişe içinde olduğunu ifade etmişlerdir.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 4-5), müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Benzer şekilde Temur vd. (2011), yaptıkları araştırmada, öğretmen adaylarının KPSS kaygı düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Ancak örneğin Aydemir'in araştırmasında (2015) müzik öğretmeni adaylarının yaş ortalamaları arttıkça kaygı durumlarının arttığı görülmektedir. Bu da, ilerleyen yaşla birlikte hedeflerin ekonomik bağımsızlığı daha da mecburi hale getirmesinin etkili olduğu fikriyle ilişkilendirilmiştir. Arı ve Yılmaz da (2015), 21-25 yaş grubundaki öğretmen adaylarının KPSS'ye yönelik umutsuzluk taşımadığını ancak 25-30 yaş grubundaki öğretmen adaylarında hafif düzeyde umutsuzluk olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 6-7), müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Korkmazer'in de (2020) araştırmasında katılımcıların, cinsiyetleriyle işsizlik kaygısına ilişkin algıları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ancak Altun vd.'nin (2017) araştırmalarında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla KPSS kaygı düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Yine benzer şekilde, Baştürk'ün araştırmasında da (2007) erkek öğretmen adaylarının, kadın öğretmen adaylarına göre daha yüksek kuruntu, duyuşsal ve toplam sınav kaygısına sahip oldukları belirlenmiştir. Yukarıdaki her iki bulgu da geleneksel Türk aile yapısının, erkek egemenliğine dayanması neticesinde; iyi bir gelecek oluşturma, aile kurma ve aileyi idare etme, hatta olanaklar ölçüsünde anne ve babaya yük olmama ve hatta onlara destek olmanın erkeklerden beklenen toplumsal roller olması fikriyle ilişkilendirilmiştir. Bunun aksi yönünde bulgular elde etmiş çalışmalar da vardır. Örneğin Çetin (2013), kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla KPSS ile ilgili daha fazla kaygı yaşadıkları bulgularına ulaşmışlardır. Taşğın vd. (2017) araştırmalarında da kadın öğrencilerin işsizlik kaygısının erkek öğrencilerden yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Karaçanta ve Koç da (2015), erkeklerin KPSS'ye yönelik kaygı

düzeylerinin kadınlarinkinden düşük olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Bu durum, kadınların toplumdaki dezavantajlı konumlarından kurtulmalarının yolu olarak KPSS'yi kazanmayı görmeleri ve bu durumun da kaygılarını arttırdığı fikriyle ilişkilendirilmiştir.

Beşinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 8-9), müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile mezun oldukları lise değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Altun vd.'nin (2017, s. 159) araştırmalarında da, mezun olunan liseye göre grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farkın önemli olmadığı görülmektedir. Ancak Aydemir'in (2015) araştırmasında AGSL mezunu olanların diğer liselerden mezun olanlara göre kaygı değerleri daha yüksek çıkmıştır. Bu bulgu, KPSS'nin önemli bir kısmını oluşturan Genel Kültür-Genel Yetenek sınavında sorulara temel oluşturan konuların, AGSL müfredatında aynı yoğunlukta işlenmemesi ve müzik öğretmenliği bölümlerindeyse bu derslerin nerdeyse hiç yer almamasıyla ilişkilendirilmiştir.

Altıncı alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 10-11), müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygıları ile akademik başarı değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu durum her iki kaygı türünde de pozitif korelasyona sahiptir. Diğer bir ifadeyle akademik not ortalaması arttıkça hem KPSS kaygısı hem de işsizlik kaygısı azalmaktadır. Benzer şekilde, Yeşil, Korkmaz ve Kaya (2009) çalışmalarında mezuniyet başarıları ile KPSS'de gösterdikleri performans arasındaki anlamlı ve pozitif yönde bir ilişki tespit etmişlerdir. Ancak örneğin Altun vd., 2017; Aydemir, 2015; Özkan ve Pektaş, 2011; Tekin Tayfun ve Korkmaz, 2016; araştırmalarında da genel akademik başarı düzeyi ile KPSS ve işsizlik kaygısı arasında bir ilişki bulamamışlardır. Bu duruma yönelik olarak Sezgin ve Duran (2011), KPSS'nin öğretmen adaylarının akademik yaşantılarına yansımaları ile ilgili yaptıkları çalışma neticesinde öğrencilerin GANO'larının öğretmenlik atamalarında göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmişlerdir. Bu şekilde GANO'nun hesaplamaya katılmasının öğrencinin akademik başarısının yüksek olmasını teşvik edici olacağını ifade etmektedirler.

Yedinci alt probleme ilişkin bulgular incelendiğinde (Tablo 12-13), KPSS kaygıları ile adayların ailelerinin gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunurken (gelir düzeyi arttıkça KPSS kaygısı azalmaktadır); işsizlik kaygısıyla gelir düzeyi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Aydemir'in (2015) araştırmasında da ailesinin gelir durumunu orta ve ortanın altı olarak tanımlayan adaylardan bu durumun KPSS kaygıları üzerinde olumsuz etkisi olduğunu düşünenlerin kaygıları yüksek çıkmıştır. Benzer şekilde Karaçanta ve Koç'un (2015) araştırmasında da sosyo-ekonomik düzey arttıkça KPSS'ye yönelik kaygı düzeyi azalmaktadır. Bu bulgunun aksine Altun vd.'nin (2017) araştırmalarında, ailelerinin gelir düzeyi arttıkça KPSS kaygısının da arttığı şeklinde ilginç bir bulguya ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak da, gelir düzeyi yüksek ailelerden gelen öğretmen adaylarının alışmış olduğu refah düzeyini sürdürmek için öğretmenliğe atanma kaygılarının daha yüksek olabileceği gösterilmiştir.

Bütün bu bulguların dışında KPSS ve işsizlik kaygısının nedenlerine yönelik çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Örneğin sınavın içeriğinin ve uygulanış biçiminin kaygı üzerinde etkisi olduğuna yönelik araştırmalar bulunmaktadır. Bilindiği gibi, KPSS' de yer alan genel yetenek, genel kültür ve eğitim bilimleri testlerinin yanında birçok alanda özel alan testi de eklenmiştir. Ancak müzik öğretmeni adayları, yalnızca 3 aşamadan oluşan tek bir genel sınava girmekte, alanlarıyla ilgili edindikleri bilgi beceri ve tecrübeleri sınavacak bir alan bilgisi testine tabi

tutulmamaktadır. Bu durum, uzun yıllardır tartışma konusudur. Karataş ve Güleş'in (2013) çalışmasında öğretmen adaylarının, atamaların sadece bilişsel becerileri değil; başka hedef davranışları da ölçen bir sınavla yapılması gerektiğini belirttikleri ortaya konulmuştur. Ayrıca öğretmen adaylarının görüşleri, sınavın bilgi düzeyini yeterince ölçemediği yönündedir. Tümkaya, Aybek ve Çelik (2007) ise, KPSS'nin bir öğretmende bulunması gereken alan bilgisi ve kişilik özellikleriyle ilgili hiçbir özelliği ölçmediğini ve branş farklılıklarını dikkate almadığını, bu durumun da öğretmen adayları üzerinde psikolojik bir baskı oluşturduğunu, adayların lisans dönemi boyunca kendilerini geliştirmeye çalışmak yerine, KPSS'ye yönelik bir hazırlık çabasında olduklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde Bahar da (2011) çalışmasında, alan bilgisi ile duyuşsal ve devinişsel becerilerin öğretmen atamalarında dikkate alınmamasının ciddi bir eksiklik olabileceğini belirtmiştir. Küçüksüleymanoğlu ve Onuray Eğilmez (2013), üniversiteyi bitirdikten sonra KPSS'nin ve sonrasında iş bulma zorluğunun müzik öğretmeni adaylarını tükenmişliğe ittiğini belirtmekte, bu tükenmişlikte, KPSS'de alanları ile ilgili soruların bulunmayışının ve lisans dönemi boyunca KPSS'de yer alan bazı konularla ilgili eğitim almamalarının rolü olduğunu belirlemişlerdir. KPSS, uygulanmaya başladığı günden itibaren hem olumlu hem de olumsuz görüşler ortaya konulmuş, bu konuda araştırmalar yapılmıştır. Yapılan araştırmalar KPSS'nin öğretmen adayları üzerinde psikolojik bir baskı oluşturduğu, onları yıprattığı ve kaygı düzeylerini yükselttiğini ortaya koymuştur (Baştürk 2007b; Gündoğdu, Çimen ve Turan 2008; Kablan ve Turan 2006; Özsarı 2008; Tümkaya, Aybek ve Çelik 2007; akt. Yüksel, 2013, s. 408). Tekin Tayfun ve Korkmaz'ın (2016) araştırmalarında ortaya koydukları bulgulara göre de son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygısının nedenleri arasında; istihdam imkânlarının daralması, çevre baskısı, karamsarlık ve özgüven eksikliği, bilgi ve beceri eksikliği yer almaktadır.

ÖNERİLER

KPSS kaygısı, her ne kadar çok fazla araştırmaya konu olmamış olsa da, Milli Eğitim'e bağlı bir kuruma atanarak kadrolu müzik öğretmeni olmak isteyen gençler için bir kaygı nedenidir. Bu kaygının en önemli boyutlarından biri, başarısız olunması durumunda karşı karşıya kalınacak olan işsizlik gerçeğidir. Alan yazında işsizlik kaygısının üniversite öğrencileri üzerindeki baskısını ortaya koyan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu araştırmada da birbiriyle ilişkili olduğu düşünülen bu iki kaygı türü arasında bir karşılaştırmalı inceleme yapma gereği duyulmuştur. Araştırma sonuçlarından elde edilen bulgular doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının ortalamanın üzerinde KPSS ve işsizlik kaygısına sahip oldukları görülmektedir. Bu nedenle öğrencilerde bu kaygıyı en aza indirmenin yolları aranmalıdır. Bu yollar birkaç başlık altında toplanabilir:

Müzik öğretmeni adaylarının işsizlik kaygısından önce KPSS kaygılarının en aza indirgenmesi gerekmektedir. Çünkü KPSS kaygısının azalması, işsizliğe yönelik kaygılarında düşüşü sağlayabilir. Müzik öğretmeni adaylarının KPSS'ye yönelik tutumlarının daha olumlu olabilmesi için KPSS'ye yönelik öz yeterlik algılarının da güçlenmesi gerektiği öngörülebilir. Bu nedenle KPSS'nin, korkulacak bir sınav olarak görülmemesi için onlara öncelikle motivasyon desteği sağlanmalıdır. Yakın gelecekte karşılına çıkacak olan KPSS'nin son sene hazırlanılmayacak ciddi bir sınav olduğunu hatırlatarak, öğrencilerin birinci sınıftan itibaren bu sınava programlı bir şekilde hazırlanmaları teşvik edilmelidir. Her ne kadar ilgili öğretim elemanlarından bu konuda destek alınabilirse de, öğretim elemanlarının da iş yüklerinin fazla olduğu düşünüldüğünde motive etmenin, Eğitim Fakülteleri

bünyesinde oluşturulacak olan KPSS bilgilendirme seminerleri, danışma merkezleri ve KPSS kursları aracılığıyla gerçekleşmesi daha uygun olacaktır. Aynı zamanda yüksek kaygıya sahip olan müzik öğretmeni adaylarının, üniversite bünyesindeki psikolojik danışma birimlerinden destek alması da teşvik edilmelidir.

KPSS’de birçok anabilim dalı için özel alan testinin olduğu ancak müzikle ilgili bir alan testinin olmadığı görülmektedir. Alan testi olmadığı sürece, adaylar, öğrenim dönemleri boyunca müzikle ilgili edindikleri teorik ve pratik becerilerin, varoluşsal sorgulamasını gerçekleştirebilir ve bu konuda çelişkiye düşebilir. Bu durum, aynı zamanda, öğrenim görmekte oldukları kurum çatısı altındaki derslere karşı da mesafeli olmalarına, ancak dersten kalmayacak şekilde, minimum düzeyde çalışmalarına, yüksek not kaygısı taşımamalarına, müzikle ilgili teorik ve pratik alt yapılarını, müzik kültürlerini güçlendirmek için gayret sarf etmemelerine neden olabilir. Bu duruma, örgün eğitimdeki müzik derslerinde sıkça rastlanmaktadır. Nitekim ilköğretimde özellikle 8. sınıf öğrencilerinin lise giriş sınavında müzikle ilgili soru sorulmayacağı için müzik derslerini boş ders olarak düşünmesi ve müzik dersindeki süreyi test çözmeye ayırmak istemesi gibi, müzik öğretmeni adayları da KPSS kaygısının özellikle son yıl, yoğun şekilde hissedilmesiyle birlikte dershane odaklı yaşamaktadır. Bu durum da okul derslerinin ikinci plana düşmesine neden olabilmektedir. Ancak bu durumun bir başka olumsuz getirisi de, derslerin geri plana atılmasıyla ortaya çıkan mezun olamama kaygısıdır. Bu konuda atılması gereken en önemli adım KPSS’ye getirilecek olan alan testidir. Alan testi, hem adayların müzik derslerine daha fazla odaklanmalarını sağlayacak ve dolayısıyla akademik not ortalamalarını yükseltecek, hem de bulgular bölümünde de görüldüğü gibi, akademik not ortalamalarının yükselmesi, KPSS ve işsizlik kaygılarını azaltacaktır.

Mezun olduktan sonra KPSS’ye giren, yeterli puanı aldığı halde, atanmayı bekleyen, ancak kadro yetersizliğinden dolayı atanamayan çok sayıda müzik öğretmeni adayı vardır. Diğer mesleki müzik eğitimi veren kurumlardan mezun olup; pedagojik formasyon alan ve KPSS’ye girerek, müzik öğretmeni olmak için bekleyen diğer adayların da bu sayıya eklenmesiyle rakam çok daha yukarılara çıkmaktadır. Devletin imkânları, bu kadar mezun müzik öğretmenini uygun bir kadroya atayamamaktadır. Son yıllarda mezun ve işsiz müzik öğretmeni sayısındaki artışa bakılarak her iki kurumdaki öğrenci sayılarının azaltılması gerekmektedir. Bununla birlikte Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi sayılarındaki artış da düşündürücüdür. Bu liselerde öğrenim gören öğrencilerin çok büyük bir kısmı müzik öğretmeni olabilmeyi hedeflemektedir. Bu liselerden mezun olan öğrencilerin de ne kadarının hedeflediği gibi müzik öğretmeni yetiştiren kurumlara yerleşebildiği de ayrı bir araştırma konusudur. Sonuç olarak her iki durumda da bir yığılma olduğu ortadadır. Bu yığılmayı önlemenin yolu, öncelikle bu kurumların kontenjanlarının küçültülmesinden geçmektedir. Bir diğer yolu da mezun olan müzik öğretmenleri için yeni kadro imkânlarının tahsisidir. Bunun için okul öncesinden başlayarak ilköğretimin her kademesinde müzik öğretmeni alımlarının arttırılması ve müzik öğretmenleri için yeni iş kollarının oluşturulması gerekmektedir. Müzikle ilgili uzmanlık gerektiren her derse müzik branş öğretmenleri girmelidir.

Müzik öğretmeni adaylarının mesleki motivasyonları için, Öğretmenlik Uygulaması I ve II gibi derslerin, ekstra bir çabaya, yorgunluğa neden olmaması için son yıla bırakılmaması gerekmektedir. Bu derslerle ilgili sorumluluk alma davranışının öne çekilmesi, hem adayların alanla ilgili bilgi ve becerilerini erkenden pekiştirmelerini, mesleki

olgunlaşmalarını, okul-sınıf-öğretmen-veli- gibi okul atmosferine ait kişi ve öğelerle tanışıp öğretmenlik mesleğine yönelik güdülenmelerini de sağlayabilir. Kısacası, öğretmenlik uygulamasının motivasyona sağlayacağı katkılar bakımından son sınıftan önceki yıllarda, örneğin 3. yıl içindeki müfredatta yerini bulması önerilebilir.

Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının KPSS ve işsizlik kaygılarını, karşılaştırmalı incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmanın işsizlik kaygısı boyutu, mesleki müzik eğitimi veren diğer kurumlardan mezun olmayı bekleyen adaylara uygulanabilir. Aynı zamanda öğretmenlik mesleğine duydukları kaygının, KPSS kaygısıyla ilişkili olup olmadığı araştırılabilir.

Bu araştırma bütün dünyayı etkisi altına alan Covid-19 kaynaklı pandemi sürecinde gerçekleştiği ve dijital bir arama motoru yardımıyla oluşturulan ölçek sorularının müzik öğretmeni adaylarına uzaktan uygulanmasıyla elde edildiği için geri dönüşler yeterli düzeyde olmamıştır. Ölçeklerin uzaktan uygulanması buna bir nedenken, bir diğer neden de son yıllarda özel yetenek sınavıyla öğrenci alımı yapılan kurumlara giriş şartı olarak eklenen 800.000 barajının bu kurumlardaki öğrenci sayısını oldukça azaltmış olmasıdır. Bu tür nicel araştırmalar için katılımcı sayının yüksek olması çok daha farklı sonuçlar ortaya koyabilir. Bu nedenle bu araştırmanın, pandemi sürecinden sonra, daha geniş ölçekli çalışmalar için bir kaynak oluşturması beklenmektedir.

Etik Metni

Bu makalede; dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Hazırlanan makale kapsamında ortaya çıkabilecek araştırma etiğine ilişkin sorumluluk yazara aittir. Makalenin etik kurul izni, Aksaray Üniversitesi/İnsan Araştırmaları Etik Kurulu tarafınca 26.04.2021 tarih ve 2021/04-45 sayılı kararı ile alınmıştır.

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Yazarın makaleye katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

- Altun, Z. D., Avcı, G. A., Özüpekçe, S., & Gümüş, N. (2017). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavı (KPSS) kaygısının incelenmesi, *Turkish Studies*, 12(33), 151-166. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12743>
- Arı, E., & Yılmaz, V. (2015). KPSS hazırlık kursuna devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 14 (4), 905-931.
- Aydemir, F. (2015). *Müzik öğretmeni adaylarının kamu personeli seçme sınavıyla ilgili kaygılarına yönelik bir araştırma*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ayrık, A. (2018). *Öğrencilerin sınav kaygısı ile sosyal kaygı ve mükemmeliyetçilikleri arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Aysan, F., Thomson, D., & Hamarat, E. (2001). Test anxiety, coping strategies and perceived health in a group of high school students: a turkish sample. *The Journal of Genetic Psychology; Child Behavior and Comparative Psychology*, 162, 402-411. 10.1080/00221320109597492
- Bahar, H. H. (2011). ÖSS puanı ve lisans mezuniyet notunun KPSS 10 puanını yordama gücü. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36 (162), 168-181.
- Baştürk, R. (2007). Kamu personeli seçme sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), 163-176.
- Bora, A. (2019). *Okul öncesi eğitime devam eden çocukların kaygıları ile ebeveynlerinin kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetin, Ş. (2013). Eğitim fakültesi öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavına (kpss) yönelik kaygılarının incelenmesi. *Milli Eğitim*, 197, 158-168
- Çetin, Ş., Koç, Z., & Çetin, F. (2007). *KPSS sınavına yönelik kaygı ölçeğinin geliştirilmesi (Geçerlik ve güvenirlik çalışması)*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 5-7 Eylül 2007.
- Ekici, G., & Kurt, H. (2012). Biyoloji öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik kaygı ve saldırganlık düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 294-308.
- Fidan, Y. (2020). *Mesleki müzik eğitimi alan lisans öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik kaygı düzeyleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güven, S., & Dak, G. (2017). Öğretmen adaylarının kamu personel seçme sınavına (kpss) ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 8 (15), 2-16 .
- Işığışık, Ö. (2014). *İstihdam ve işsizlik*. (2. Baskı). Dora Yayınları.
- İncekara, B. (2010). *Gelişmekte olan ülkeler ve Türkiye’de işsizlik*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavı’na (KPSS) yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi*, 23, 1-18.
- Karaçanta, H. (2009). Öğretmen adayları için kamu personeli seçme sınav ölççeğinin geliştirilmesi (geçerlilik ve güvenirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 50-57.
- Karaçanta, H., & Koç, Z. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 10 (11), 869-882. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8406>.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Karataş, S., & Güleş, H. (2013). Evaluation of the selection exam for civil servants (KPSS) from pre-service teachers’ perspectives. *Journal of Theoretical Educational Science*, 6 (1), 102- 119.
- Kaya, M., & Varol, K. (2004). İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluk sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Samsun örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17(17), 31-63.
- Koç, M., & Polat, Ü. (2006). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığı. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 1-22.

- Korkmazer, F. (2020). Üniversite öğrencilerinin işsizlik kaygısı algılarının incelenmesi. *Business Economics And Management Research Journal*, 3(2) , 141-152.
- Kurtuldu, M.K. (2009). *Piyano eğitiminde sınav kaygısı ve sınav kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23 - 25 Eylül.
- Küçüksüleymanoğlu, R., & Onuray Eğilmez, H. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri: Uludağ Üniversitesi örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (3), 905-923. http://dx.doi.org/10.9761/JASSS_734.
- Manav, F. (2011). Kaygı kavramı, *Toplum Bilimleri Dergisi*, 5 (9), 201-211.
- ÖSYM. (2020) <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/kilavuz02022021.pdf> (E.t.: 05.08.2021)
- Özdemir, Ş. (2019). Memurluğa odaklanmış üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğitimi hakkındaki görüşlerine yönelik nitel bir araştırma. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 21(37), 101-114.
- Özder, H., Birinci, M., Zaifoğlu, P., & Işıktaş, S. (2018). Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının işsizlik kaygılarına ilişkin bir ölçek geliştirme çalışması. *"İş, Güç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 20(2), 39-56. DOI: 10.4026/isguc.422377.
- Özkan, R., & Pektaş, S. (2011). Eğitim Fakültesinde son sınıf öğrencilerinden mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (eğitim fakültesi örneği). *TÜBAR*, 30, 269-281.
- Polatcan, M., Öztürk, İ., & Saylık, A. (2016). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Route Educational and Social Science Journal* 3(1), 26-138.
- Sazak N., & Ece S. (2004). Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin ÖSS ve özel yetenek sınavlarına yönelik kaygıları. *Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, 7-10 Nisan.
- Sezgin, F., & Duran, E. (2011). Kamu personeli seçme sınavı'nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 9-22.
- Surat, A., & Ceran, D. (2020). Unemployment Anxiety of University Students. *ISPEC International Journal of Social Sciences & Humanities*, 4(3), 145-166. <https://doi.org/10.46291/ISPECIJSSHvol4iss3pp145-166>.
- Taşğın, Ö., Bozgeyikli, H., & Boğazlıyan, E. E. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16) , 551-567
- Tekin Tayfun, A. N., & Korkmaz, A. (2016). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (17) , 534-558. DOI: 10.20875/sb.9146
- Temur, H. B., & Atlı, M. (2011). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavı ile ilgili kaygı düzeylerine etki eden faktörlerin belirlenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 154-168.
- Turaç, İ.S., & Donar Bayın, G. (2017). Sağlık yönetimi öğrencilerinin işsizlik kaygılarını ve yaşam doyumlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5 (4) 119-127. <https://doi.org/10.25272/j.2147-7035.2017.5.4.08>.

- Tümekaya, S., Aybek, B. & Çelik, M. (2007). KPSS'ye girecek öğretmen adaylarındaki umutsuzluk ve durumluksüreklı kaygı düzeylerini yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 953-974
- Yeşil, R., Korkmaz, Ö., & Kaya S. (2009). Eğitim Fakültesindeki akademik başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki başarı üzerinde etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 149–160.
- Yılmaz Aydın, D. (2018). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerin sınav kaygısı, bağlanma stilleri ve annelerinin kaygı düzeyleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yolcu, M. A. (2015). *Aile sosyo-ekonomik durumu ve anne-baba tutumlarının sınav kaygısı düzeyleri üzerine etkilerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Yüksel, S. (2004). *Öğretmen atamalarında merkezi sınav uygulamasının (KPSS) değerlendirilmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi. <https://docplayer.biz.tr/7631988-Ogretmen-atamalarinda-merkezi-sinav-uygulamasinin-kpss-degerlendirilmesi>. (E.t.: 28.09.2021)
- Yüksel, S. (2013) Öğretmen yetiştirmede hesap verebilirlik bağlamında kpss sonuçlarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Özel Sayı (1)*, 404-420.